12 OLDAL ✻ ÁRA 1½ DINÁR

Poštarina plaćena

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam | Subotica, KEDD 1925 május 12. | 127. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. :. Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leitnach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Magyar kisebbségek kisantantja

Most a szlovákiai magyarság körében vetődik fel a gondolat, amit legelőször ezeken a hasábokon vitattunk meg — több mint három évvel ezelőtt — hogy elképzelhető-e az utódállamok magyar kisebbségeinek politikai együttműködése.

A kérdés kézenfekvő s a meggondolások, melyek felvetik, rendkivül tetszetősek. Az utódállambeli magyar kisebbségek jogait ugyanaz a garanciális szerződés állapitja meg s a békeszerződések megegyező rendelkezései nyujtanak alapot ehhez a megállapitáshoz. A magyar kisebbségek kisebbségi sérelmeinek orvoslására ugyanaz az erkölcsi személyiség: a Népszövetség jogosult. Nagyjában az utódállamok mindegyikében azonos közszellem s azonos tartalmu intézkedések ellen kell védekeznie a magyar kisebbségnek. A közös sors, a közös jogalap, a közös jogsegély azonossá teszi a küzdelem eszközeit is. Ezek a megjegyzések, hasonlóságok, sőt közösségek vetik fel a kérdést: miért nem jöhetnének össze a vajdasági, erdélyi és szlovenszkói magyarok, hogy közös sorsuk megjavitásának lehetőségét közösen módolják ki, hogy az egymás tapasztalataival gazdagodottan készüljenek fel a közös küzdelemre s együtt keressék és igy hamarabb valósithassák meg az uj államkeretek között való elhelyezkedés feltételeit. Mint ahogy időnkint az utódállamok kormányai összejönnek, hogy a közös feladatok megvalósitásának közös eszközeiben megállapodjanak, épugy jöhetnének össze az utódállamok magyarjai is, hogy megbeszéljék a közös kisebbségi küzdelem módszerét, utjait és eszközeit.

Bármennyire érdeke füződnék is az utódállamok magyarságának e terv végrehajtásához, azt mégis a megoldhatatlan problémák légiójába kell a józan meggondolásnak besoroznia. Az utódállamok magyarsága mindenütt szenvedi a kormányzati szellem bizalmatlanságát. A jogegyenlőségnek, a kulturális szabadság biztositásának legfőbb akadálya az a bizalmatlanság, amivel az uralom képviselői minden magyar törekvést megitélnek. Ha a kormányzat — szerintünk jogos okok nélkül — nem bizik saját állampolgárainak hűségében, őszinteségében és loyalitásában, hogy képzelhető el, hogy idegen imperiumok idegen kisebbségei számára lehetővé teszi a saját kisebbségei sorsába való beleszólást? Ha a tényleges hatalom itt is, másutt is akadályokat gördit saját állampolgárainak összejövetele, tárgyalása, tanácskozása elé, hogyan képzelhető el, hogy engedélyt ad idegen államok idegen nemzetiségeivel való politikai megbeszélésre. A magyar kisebbségek rövid politikai multjának tapasztalatai arra figyelmeztetnek, hogy kivánságaink megvalósitását ne csak a jognak normái, hanem az uralmon lévők lelki berendezkedésének, az uralom közszellemének szempontjai szerint is itéljük meg. S miután sem a jogi, sem a tényleges helyzet szerint nem egyenlő felek állnak szemben egymással, sokkal döntőbbnek kell tartani az uralmon lévők preokkupáltságát, mint a becikkelyezett jogi kötelmekből folyó következtetést. Amig akadálya van annak, hogy az utódállamok egy ország határán belül élő magyarjai összejöjjenek, addig nem várható az, hogy más országban élő magyarokkal összejöhetünk.

Mindez azonban nem azt jelenti, hogy az utódállamok magyarsága egymásra való tekintet nélkül harcolja harcát. A közös sors, a küzdelem közös célja és közös eszközei értékessé és tanulságossá teszi egymás számára a tapasztalatokat. „Mi neked fáj, nekünk is fáj". Ha itt éri a magyarságot kudarc, okulást szerezhet a balsikerből az erdélyi és szlovenszkói magyarság is. Ha ott a küzdelem valamelyik szakaszán sikert ér el a magyarság, mi is átvesszük a sikert érlelő harc módszerét és eszközeit. Arról azonban agyelőre ne is álmodozzunk, hogy a *magyar kisebbségek kisantantját* megteremthetjük.

Összeült a parlament

A napirend tárgyalását keddre halasztották

Beogradból jelentik: a parlamentnek hétfőre összehivott ülése folytán a politikai élet kissé megélénkült. A képviselők nagyobb része Beogradban tartózkodik, a Radics-pártiak is megérkeztek, csupán vezetőik, *Radics* Pavle és dr. *Nikics* maradtak Zagrebban, ahol a parlamenti ankétbizottság még folytatja a vizsgálatot a horvát parasztpárti mandátumok ügyében.

A parlament ülése *Bakics* Ljuba temetése miatt csak néhány percig tartott. A délután folyamán az egyes parlamenti klubok tartottak ülést, fontosabb határozatot azonban egyik sem hozott.

A parlament ülése

A parlament ülését tiz óra után nyitotta meg *Trifkovics* Marko elnök, aki nyomban a jegyzőkönyv felolvasása után rövid beszédben bejelentette, hogy a pártvezérekkel való megállapodás értelmében azt az inditványt terjeszti elő, hogy a parlament mai ülését halasszák el keddre és a Ház *testületileg vegyen részt* a Beogradban elhunyt *Bakics* Ljubának, a parlament volt alelnökének, volt montenegrói igazságügyminiszter temetésén.

A bejelentésre a képviselők felálltak és hangosan nyilvánitották részvétüket. — Áldás emlékére!

Moskovljevics földmivespárti: Meghalt egy becsületes radikális.

Popovics Toma: Minden radikális becsületes.

Az ülés ezután elfogadta az elnök napirendi inditványát és az ülést bezárta. A képviselők nagyrésze résztvett Bakics temetésén, amelyen a kormány három taggal képviseltette magát.

A hétfői minisztertanács

A parlamenti ülés berekesztése után a kormány a parlament miniszteri szobájában ülésre ült össze, amelyen kizárólag a keddi ülésen megválasztandó állami jelzálogbank igazgatósági tagjainak kijelölésével foglalkoztak. A kormány részéről ugyanis felmerült az a gondolat, hogy nem lenne-e jobb parlamenten kivül álló személyeket választani a bank igazgatóságába. A minisztertanácson néhányan azt az álláspontot képviselték, hogy ezeket a *jöllövedelmező igazgatói tisztségeket a pártfogok jutalmazására kell felhasználni*, többen viszont, köztük Pasics miniszterelnök is azon a véleményen voltak, hogy képviselők helyett parlamenten kivül álló személyeket kell az igazgatóságba beválasztani. A kormány végül elfogadta az utóbbi álláspontot, de végleg nem döntött, hanem elhatározta, hogy a *kérdést a radikális klub plénuma elé terjeszti.*

A klub esti ülésén nagy vita fejlődött ki, majd kiküldtek egy tizenkéttagu bizottságot azzal a feladattal, hogy kedd tiz óráig döntsön ebben a kérdésben.

A vajdasági radikális képviselők értekezlete

A nacionalista blokk értekezlete után a parlament nagytermében a vajdasági radikális képviselők együttmaradtak és *Trifkovics* Márkó elnöklésével ülést tartottak. Az értekezleten a pártszervezetek, valamint a novisadi pártlap kérdésével foglalkoztak, majd több vajdasági problémát tárgyaltak és leszögezték kivánságaikat, amelyeket egyöttesen fognak a kormány elé terjeszteni.

Az ellenzéki pártok tanácskozásai

A délután folyamán ülést tartott a horvát parasztpárt képviselői klubja is, mivel azonban *Radics* Pavle, a klub elnöke nem volt jelen, nem hoztak semmiféle döntést. A klub megvitatta a parlament előtt fekvő törvényjavaslatokat és megbeszélték azokat a kérdéseket és interpellációkat, a melyeket a kormányhoz fognak intézni. A klub ugy döntött, hogy minden képviselő, aki interpellálni akar valamely ügyben, interpellációját előre elkészitve tartozik előzetesen bemutatni klubjának.

Korosec elnöklésével a klerikális-klub is ülést tartott, amelyen a képviselők beszámoltak az egyes kerületek gazdasági és politikai helyzetéről, majd különböző interpellációk bejegyzését határozták el. Ezek sorában a klerikálisok kérdést intéznek a kormányhoz az állatkivitel ügyében, ami Szlovénia egyik főkereseti forrása volt és az utóbbi időben a kormány gazdasági politikája következtében csaknem teljesen megszünt. Elhatározta a klub, hogy a parlament előtt tovább folytatja a cirill- és latin-irás körül felmerült vitát.

A zagrebi mandátumfelülvizsgálat

Zagrebi jelentés szerint a Radics-párti mandátumok felülvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság hétfőn folytatta tanácskozásait. A bizottsag több tanut hallgatott ki, köztük *Lovrekovicsot*, aki a választások előtt disszidált a Radics-pártból épp a pártnak moszkvai összeköttetése cimén.

A legfelső biróságok összevonása Zagrebban

Az alkotmány értelmében tudvalevőleg a legfelső semmitőszék székhelye Zagrebban van. Az igazságügyminiszter most az alkotmánynak ezt a rendelkezését végrehajtja és összevonja a legfelső biróságokat, igy a noviszadi kuriát, a beogradi semmitőszéket, a podgoricai és szarajevói legfelső biróságot és a zagrebi hétszemélyes táblát a Zagrebban felállitandó legfelső semmitőszékben. Az érdekelt biróságok birói karában ez az intézkedés nagyon kellemetlen hatást váltott ki és ennek következtében *a beogradi semmitőszék valamennyi birája — számszerint huszonkilenc biró — benyujtotta nyugdijazása iránti kérvényét.* A nyugdijazási kérelem oka nyilván az, hogy a birák nem akarnak Zagrebba menni, bár kérvényükben arra hivatkoznak, hogy valamennyien betöltötték már a harmincadik szolgálati évet, aminek alapján teljes nyugdijra van igényük.

Kovin község

6.200.000 dináros valorizálási pere

Csak a hollandok gondoltak a háborura

A belacrkvai törvényszék szombaton szenzációs valorizálási pert tárgyalt. A per nemcsak a perelt összeg nagysága miatt, de azért is rendkivül érdekes, mert a szerződő felek egyike a jelzálogkölcsöntadó *Donau Hipoteek Bank* hágai jelzálogintézet olyan üzleti előrelátást tanusitott az ügylet megkötésénél, hogy egyetlen elképzelhető vagy bekövetkezhető eshetőséget sem hagyott figyelmen kivül.

A hágai *Donau Hipoteek Bank* 1913-ban 260.000 osztrák-magyar korona jelzálogkölcsönt adott *Kovin* politikai községnek, amelyből az akkor még *Kevevára* község laktanyát, elemi és polgári iskolát akart épiteni.

A laktanya és az elemi iskola el is készült, mig a háboru kitörésekor a polgári iskola épitése befejezés előtt állott.

Amikor Kevevára a hollandus bankkal a szerződést megkötötte, a kevevárai *községi képviselőtestület fel volt oszlatva* és Temesmegye főispánja Kevevára közigazgatása élére *igazgatótanácsot* rendelt ki, amelyre mindazt a jogkört átruházta, amely a képviselőtestületet általában megilleti. Ez az igazgatótanács kötötte meg a 260.000 koronás jelzálogkölcsönt és a megállapodást az alispán is és a megyei törvényhatósági bizottság is jóváhagyta. A szerződést közjegyzői okiratba foglalták. *Ez a közjegyzői okirat a kereskedelmi bölcs előrelátás csodás példája*, amely minden lehetséges és elképzelhető vis majorra gondolt.

A hollandus bankárok kikötötték, hogy az adós Kevevára *minden* anyagi felelősséget magára vesz, amely *akár háboruból, forradalomból, expropriációból, anarchiából, pénzdevalvációból, agrárreformból* kifolyólag előállhat.

Végből a szerződés 14. §-a mindezeket előrelátva a visszafizetést *a mindenkor érvényben levő pénznemben*, de a hitelező kivánságára *aranyban* köti ki. Kovin község beleegyezését adta, hogy a holland bank tisztán *közjogi* materiába is beleszólhasson azáltal, hogy arra az esetre, ha Kovin község meglevő vagyona akár *értékcsökkenés* vagy bármely más okból nem volna elegendő az adósság kifizetésére, a hitelező bank felhivására Kovin köteles *a lakosságra külön közterhet kiróni* és a bank szerződésileg biztositotta magának a jogot a községi *pénzkezelés tekintetében* nemcsak az *ellenőrzést* gyakorolni, hanem kellő *utasitásokat* is adni.

Ezekbe a feltételekbe Kovin község felettes hatóságai beleegyeztek és 1913 augusztus 2-án aláirták a közjegyző előtt a szerződést, amelyen a község részéről *Csermák* Vilmos »megyei biztos« és *Kokora* Illés igazgatótanácstag irták alá. Amikor mindez rendben megtörtént, a holland bank kiutalta a 260.000 békekoronát és Kovin község arra a célra használta fel a kölcsönt, amelyet maga elé tüzött. Kovin meg is kezdette a részletfizetéseket és kamatszolgáltatást és mindaddig hiánytalanul teljesitette, amig 1916-ban, az év vége felé a háboru következtében jelentékenyebb aránytalanság mutatkozott a papir- és aranykorona közt.

A Donau Hipoteek Bank erre minden külön értesités nélkül folyószámlakivonatot küldött Kovin községnek, amelyben az adósság már *hollandi forintban* volt feltüntetve és kérte a községet, hogy a folyószámla kézhezvételét ismerje el. Ezt a község el is ismerte. 1917-ig tovább folyt az esedékes részletek törlesztése, de akkor már az árfolyamkülönbözet igen sulyos volt. 1917 októberében a hágai bank arról értesitette Kovin községet, hogy a szerződés 14. §-ának megfelelően a visszafizetést most már *aranyban* kivánja. Minthogy a belügyminiszter 1914. évi 9420. száma rendeletével az aranykivitelt és az aranyban való fizetést *megtiltotta* és a bank *ragaszkodott szerződésbiztositotta* jogához, a község 14 nappal később *a kölcsönügyletet felbontottnak nyilvánitotta* és ezt azzal indokolta, hogy a kölcsön nagyon terhes reá, miért is *más kölcsönt* vesz fel, amelyből *kifizeti* a holland bank követelését.

Noha Kovin nem a vis majorra hivatkozással mondta fel a banktartozását, a holland bank azt mégis tudomásul vette és megirta a község vezetőségének, hogy a visszafizetést addigra függeszti fel, amikor az aranykifizetésről szóló belügyminiszteri tilalom már nem lesz érvényben, mert a bank, a szerződés 14. §-a alapján változatlanul ragaszkodik az aranyfizetéshez. Erre minden további tárgyalás a két fél közt megszünt. Kovin nem tette letétbe az adóssága hátralevő részét és uj kölcsönt se vett fel.

A *jugoszláv állam megalakulása után* a bank a belacrkvai törvényszéknél dr. *Hadzsi* Koszta noviszadi ügyvéd utján 6.200.000 dinár erejéig beperelte a községet. Dr. *Hadzsi* keresetének jogi indokolását dr. Karl *Wahle* bécsi Landesgerichtsrat a bécsi biróságok által is jogforrásnak elfogadott »Das Valorisationsproblem in der Rechtspraxis und Gesetzgebung Mitteleuropas« cimü nagy jogi és pénzügyi munkájára alapitja, mely szerint a szerződés ugy értelmezendő, amint az becsületes gondolkodás mellett a gazdasági tendenciának megfelel és hogy a szerződés teljesitésének megtagadása a jogállamba vetett hitet ingatná meg.

A belacrkvai törvényszék a kereset indokait magáévá tette és *az egész kereseti összeget megitélte a banknak*, a mely ellen a kovini elöljáróság *felebbezett*. Az ügyet másodfokon a noviszadi felebbviteli biróság fogja tárgyalni.

Ostromállapot a határ mentén

A suboticai tanyákon a határőrség brutalizálja a lakosságot
A megkinzott emberek panasza — Letartóztatták a tanitót
A tavankuti plébános följelentette a határőrség parancsnokát

Ötven család bemenekült Suboticára

A szuboticai rendőrségen a legutóbbi napok folyamán mintegy ötven földmives-család kért védelmet a határőrség tulkapásai ellen. Ezek a családok *a vágójárási és a hajdujárási tanyákról menekültek el titokban, éjnek idején a határrendőrök brutális önkénye elől* Szuboticára és — mint a szuboticai rendőrségen kijelentették — addig nem is mernek otthonukba visszatérni, a mig a hatóságok rendet nem teremtenek *a valósággal harctérré változott határmenti tanyákon*. A menekült földmivesek, akiknek panaszairól a szuboticai rendőrfőkapitányságon jegyzőkönyvet vettek föl, egybehangzóan előadták, hogy amióta a határrendőrség személyzetét kicserélték, *ostromállapot lépett életbe a tanyákon:* az uj határrendőri közegek *minden különösebb ok nélkül* elhurcolják a lakosokot otthonukból, *ártatlan embereket, akik ellen még vád sincs, félholtra vernek* és ha valaki ellenálást próbál kifejteni, annak még *családját sem kimélik.*

Az uj határőrség bemutatkozása

Az északkeleti jugoszláv-magyar határőrséget a belügyminisztérium utasitására nemrég felváltották, mert állitólag nem teljesitették kellő szigorusággal kötelességüket és ezáltal lehetővé tették, hogy a határon a csempészek ismét megkezdjék üzelmeiket. Az uj határőrség egy kapitány parancsnoksága alatt, a mult héten vette át a szolgálatot. Néhány napig a legbarátságosabb egyetértés uralkodott a határőrök és a lakosság között, pénteken azonban egy egész jelentéktelen ügyből kifolyólag, a határőrség magatartása teljesen megváltozott.

Raffai János földmives felesége ugyanis csütörtökön bejött Szuboticára bevásárolni. Utközben az egyik határőr, aki élelmiszerekért már többizben megfordult Raffaiéknál, megbizta az asszonyt, hogy vásároljon a részére egy kiló cukrot. Az asszony eleget is tett a határrendőr kérésének és amikor az pénteken megjelent a cukorért, az árát kérte tőle. Ugyanakkor ott tartózkodott Raffaiék sógora *Zemkó* Tamás földmives, aki tréfás hangon követelte a határőrtől, hogy *fizesse meg a cukor árát*. A határőr erre eltávozott, de estefelé, amikor Zemkó Tamás átment testvére Zemkó István tanyájára, utána ment két határrendőr és minden tiltakozás ellenére *bevitték a laktanyára*. Ott összeverték s kezdték faggatni, hogy ismerősei közül kinek lakik rokona Magyarországon. Egy óra hosszat tartott ez a vallatás, azután Zemkót hazaengedték.

Zemkó vallatása során csak annyit tudott mondani, hogy tudomása szerint Urbán Antal napszámosnak a szülei Magyarországon laknak.

Kálvária-ut a laktanyáig

Urbán Antalt szombaton reggel keritették elő. A reggeli órákban megjelent lakásán egy járőr és felszólitotta, hogy kövesse őket a laktanyára. Minthogy ekkor már hire ment a lakosság körében Zemkó kihallgatása körülményeinek, Urbán vonakodott a határrendőrökkel menni. Köréjük gyültek felesége, karján hat hónapos csecsemőjével és két kis gyermeke, valamennyien könyörögtek, rimánkodtak, hogy ne vigyék el a senkinek sem vétő családfőt. A határőrök puskatussal kergették szét saját házából az Urbán-családot, *Urbánt pedig magukkal hurcolták*. Az uton állandóan verték egészen a laktanyáig. A szerencsétlen ember kálváriája itt sem ért véget. Azzal gyanusitva, hogy érintkezést tart fenn Magyarországon lakó szüleivel, *félholtra verték*, majd eszméletlen állapotban kocsira rakták és behozták Szuboticára. Itt mint kémgyanust átadták a rendőrségnek és a kékre-zöldre vert ember, sulyos betegen felkerült a rendőrségi fogházba. *Állapota oly sulyos volt, hogy hétfőn délig ki sem lehetett hallgatni és amikor kihallgatásra elővezették, a kisérő rendőrnek kellett támogatni.*

A kihallgatás után Urbánt természetesen szabadon bocsájtották.

Az üldözések szombaton egész napon át tovább folytak. A határőrök, bárkivel találkoztak az uton, megverték, Szabó Batancs Jánost, aki szerencsétlen nyomorék, azért mert köszönéskor csak megemelte a kalapját, *az ut közepén táncoltatták*. Ugyanekkor megverték az uton *Varga* András és *Pavlics* Nácó földmiveseket. *Antal* Fülöp földmivesnek megüzenték, hogy őt vasárnap fogják bevinni a laktanyára. Antal azonban nem várta be letartóztatását, hanem *megszökött*. Ekkor már

tömegesen hagyták el házaikat, gazdaságaikat a megrémült emberek

és szombat estig mintegy ötven család menekült a tanyavidékről be Szuboticára.

Elhurcolták a vágójárási tanitót

Az üldözések folyamán sor került *Kanyó* Béla tanitóra is, aki a vágójárási elemi iskolában müködik. Szombaton *az iskolaépületben levő lakásán letartóztatták* és összekötözve bevitték a határrendőrségre. A határrendőrség Kanyó letartóztatásáról minden felvilágositást megtagadott és még a tanügyi hatóságok intervenciójra sem bocsájtották szabadon. Letartóztatása miatt szombat óta *szünetel a tanitás a vágójárási iskolában.*

A belügyminisztertől kérnek segitséget

A határszélen történtekről hétfőn délelőtt tudomást szerzett dr. *Pleszkovics* Lukács országgyülési képviselő is, aki a határrendőrség brutalitásairól táviratilag értesitette a belügyminisztériumot és azonnali intézkedést kért. Pleszkovics azonkivül megjelent *Obradovics* Dusán rendőrfőkapitánynál is, ahol szintén védelmet kért az üldözött tanyavidékiek részére.

A rendőrfőkapitányságon egész délelőtt folytak ebben az ügyben a kihallgatások és minden panaszt jegyzőkönyvbe foglaltak.

A tavankuti plébános panasza

Ugyancsak hétfőn délelőtt megjelent a rendőrfőkapitányságon *Bergel* Antal tavankuti római katolikus plébános is, aki feljelentést tett a határőrség parancsnoka ellen.

A feljelentés szerint a határrendőrség parancsnoka néhány nappal ezelőtt megjelent Bergel plébános tavankuti birtokán és *Neszvecskó* György bérlő lakását erőszakkal elfoglalta. Neszvecskó családjával, butoraival hajlék nélkül maradt. Bergel plébános még azt is panaszolja, hogy a lakásrekviráló parancsnok abban a lakásban kétesmultu hölgyeket lát sürün vendégül.

A rendőrség a feljelentések alapján megindította a nyomozást.

M. D.

A boxbajnok-Dávid
és a
detektiv-Góliát

Véres verekedés egy budapesti futball-meccsen

Budapestről jelentik: A Hungária-uti pályán a Bolton Wanderers—MTK meccs előtt *véres botrány játszódott le a nagytribünön*. Fás Imre tizennyolcéves fiatalember, az MTK boxbajnoka az egyik tribünfeljáratnál, amint a helyére igyekezett, összeütközött *Szabó* K. Sándor detektivvel, aki dühösen figyelmeztette, hogy ne tolakodjon, mert van még idő, a mérkőzés ugy sem kezdődik meg rendes időben.

— Nem tolakszom — válaszolta a figyelmeztetésre a boxbajnok — a helyemet akarom csak elfoglalni.

A szóváltás pár pillanat mulva annyira elfajult, hogy a detektiv igy förmedt rá az alacsonynövésü, igénytelen kinézésü boxbajnokra:

— Ne feleseljen, taknyos.

A boxbajnok azonban nem hagyta magát és amikor Szabó K. Sándor botjával feléje sujtott, elkapta a botot, kicsavarta a hatalmas termetü detektiv kezéből és *szabályos két horogütéssel leteritette a hatalmas szál detektivet, akinek orrán-száján elkezdett a vér ömleni.* A verekedésre összecsődült a tribün közönsége, előkerült egy rendőrtiszt is, aki szétválasztotta *a két verekedőt.*

Fás Imrét az igazolás után szabadonbocsájtották, mert kiderült, nem tudta, hogy detektivet ütött meg és igy *nem követett el hatóság elleni erőszakot.* A boxbajnok ellen *könnyü testi sértés cimén* inditanak csak eljárást.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az aradi közkórházban a napokban megjelent egy katonai bizottság és hadügyminiszteri rendeletre hivatkozva a kórházi kápolna felnyitását kérte. A felnyitás után a bizottság vezetője kijelentette, hogy felsőbb utasitása van arranézve, hogy a Szent-Istvánt ábrázoló oltárképet eltávolitsa a kápolnából. A festményen, amely állitólag Munkácsy Mihálytól való, az első magyar király az Istennek felajánlja a magyar koronát. A katonai bizottság még aznap munkásokat rendelt a kápolnába, akik néhány óra alatt az oltárt megfosztották ődiszétől. Hogy mi vezette a román hadügyminisztriumot erre a lépésre, arra nézve a katonai bizottság vezetője nem nyilatkozott. Valószinűnek tartják azonban, hogy politikai háttere van a radikális képeltávolitásnak. Az oltárról levett Szent-István-képet egyébként Bukarest egyik muzeumában fogják elhelyezni.

*

A nyelvtörvény végrehajtását hónapról-hónapra halogatja a prágai kormány. A »Lidové Noviny« szerint a legutóbbi minisztertanács sem végzett a végrehajtási rendelettel, amelyen állitólag némi változtatásokat muszáj végezni. A nyelvtörvény, amely a kisebbségek nyelvhasználati jogát is szabályozza, kilenc szakaszból áll és magában foglalja mindazokat az intézkedéseket, amelyek a hatóságoknál, hivataloknál, állami intézményeknél, valamint az önálló, nyilvános intézeteknél a nyelvhasználat módját megállapitják. A végrehajtási rendeletnek, a »Lidové Noviny« szerint, körülbelül 180 paragrafusa lesz.

*

A kisebbségi jogok európai nevü ismerője, dr. *Lösch* német birodalmi képviselő, érdekes nyilatkozatot tett a kisebbségi kérdésről.

— A diplomácia kitalálta — mondotta Lösch — a kisebbség védelmi szerződéseket, amelyek azonban egyáltalán nem célszerűek. Hogy a Népszövetségnél egyáltalán történhessék valami a kisebbségek érdekében, ahhoz egy harmadiknak kell közbelépnie. Itt nyilvánul meg a kisebbségi jog alaphibája, hogy a nemzetiséget nem tekintik személyiségnek, még kevésbé jogi személyiségnek. A nemzetiségi jognak kiépitése azonban európai feladat. Azzal kell kezdeni, hogy a kisebbség önkormányzatát az oktatás területén elsőnek kell bevezetni, ezután következik az önkormányzat joga. Oroszország a maga federativ berendezkedésével már végrehajtotta azt, amit a párisi békecsinálók és az utódállamok nem tudtak elérni: a primitiv nemzeti szükségletek biztositását és az idegenajku népesség védelmét. A szovjetunió csak a külpolitikát és a gazdasági politikát tartotta fenn magának, sőt még a vezényleti nyelvet is megadta a nemzetiségeknek. A nemzeti kisebbségek elnyomása Lengyelországban, Csehszlovákiában, Romániában és Jugoszláviában a szovjet legjobb propagandája és a nemzeti köztársaságok, melyeket nyugati határán kiépitett, robbantóanyagok ezen államok ellen. Azelőtt ugy hittük, hogy a földreform egy belső szociális intézkedés lehet a földbirtok terén mutatkozó nagy különbségek kiegyenlitésére. A dolgok fejlődése 1917 óta azt mutatja, hogy a földreform leple alatt a nemzetiségek birtokainak kisajátitása megy végbe, amelyhez a bolsevista földrablás szolgáltatott mintát. A kisebbségi kérdés Középeurópa rákfenéje lett.

*

A csik választás még mindig foglalkoztatja Erdély közvéleményét. A legutóbbi napokban Florea főkortese, Stefan Bogdan liberális képviselő, akinek jelentős szerepe volt abban, hogy a csiki székelyek voksait kilopták az urnákból, röpiratot adott ki, amelyben »köszönetet« mondott a magyar választóknak. A röpirat, amely jellemző dokumentuma a liberális rendszer cinizmusának, a következőképp hangzik:

— Tisztelt székely polgártársaim! Sohasem adtak önök bizalmukról nagyobb bizonyságot, mint éppen az utolsó szenátori választás alkalmával. Önök értékelték azon csekély szolgálatot, amit érdekükben tenni módomban állott és méltányolták politikámat, amely mindenkor a megértést, közeledést hirdette s azt, hogy Nagy-Románia minden becsületes és békés polgára, legyen az román, vagy székely nemzetiségü, egyenlő jogokat élvezzen. Önök, látva ezt, nem hagyták eltántoritani magukat a kolozsvári mágnáspolitikusok által, akik más célokért harcolnak s akiknek más törekvéseik vannak, nem pedig a becsületes munka s a demokratikus világfelfogás, amelyek bennünket minden politikai ténykedésünkben vezérelnek. Köszönöm önöknek, hogy ezen választás alkalmával a román nemzeti liberális párt jelöltjét, Florea Gyula urat tisztelték meg szavazataikkal és biztositom önöket, hogy uj biztatást meritve távozom körükből, hogy folytassam munkámat Bukarestben és hogy még nagyobb lelkesedéssel legyek az önök gazdasági és kulturális ügyeiknek szószólója és támogatója. A jó Isten tartsa meg önöket továbbra is ezen szellemben és legyenek meggyőződve, hogy ebből mind több és több testvéri szeretet és közjó fog áradni ugy reánk, valamint önökre is. Dr. Stefan Bogdan tanár.

A baloldali blokk győzött a francia községi pótválasztásokon

A jobboldal Párisban három mandátumot vesztett

Párisból jelentik: Párisban és vidékén vasárnap folytak le *a községi pótválasztások*, amelyek *a baloldali kartell teljes győzelmére vezettek.*

A pótválasztásokon a szavazásra jogosultak sokkal kisebb számban jelentek meg az urnáknál, mint a mult vasárnap. Ennek a körülménynek köszönhették a kommunisták, akik fegyelmezetten mentek szavazni, hogy a mult vasárnap szenvedett csorbát némileg kiköszörülhették. Párisban például egy mandátumot szereztek eddigi mandátumaikhoz.

A végleges eredmény az, hogy a baloldali kartell szemlátomást tért hóditott. A párisi városi tanácsban a nemzeti blokk, amelynek eddig *50 mandátuma volt, három szavazatot elvesztett* a köztársasági szocialisták javára, amely párthoz Painlevé miniszterelnök is tartozik. A többi párt a párisi községtanácsban *megtartotta eddigi számerejét.* A párisi községanács tehát a nemzeti blokk 47 képviselőjéből, 6 radikális szocialistából, 6 köztársasági szocialistából, 14 független szocialistából és 7 kommunistából áll. *Páris környékén a baloldali kartell erősen hóditott, méginkább a vidéki kerületekben. Lyonban* a szocialisták jutottak többségre. *Angersben* a mult vasárnapi hóditásokat kibővitette a baloldali kartell. *Bordeauxban* 8 mandátumért folyt pótválasztás és *mind a 8 mandátumot a baloldali kartell szerezte meg.* Kedvező az eredmény *Marseilleben* is, de *legnagyobb a győzelem Lilleben, ahol a mult vasárnap még a nemzeti blokk tartotta kezében a többséget. Roubauxban* is a baloldali kartell kerekedett felül. *Elzász-Lotharingiában szintén a baloldali kartellé a többség. Strassburgban* 24 szocialistát és 12 radikálist választottak meg. *Elzász-Lotharingia* nagyobb városaiban a képviselőtestület többsége *baloldali*, igy *Mühlhausenben*, amely a német uralom idején is erősen baloldali volt. Itt a városi tanács *22 szocialistából, 9 radikális* szocialistából és a nemzeti blokk 5 képviselőjéből áll. Colmarban a baloldali kartell listája győzött, éppen igy *Altkirchben, Benzelben* és *Weissenburgban* és még sok más helységben. Az egyetlen nagyobb város *Elzász-Lotharingiában Thann, ahol a nemzeti blokk győzött.*

A fegyverkezés és irredentizmus kérdésében a kisantant közös demarsot intéz a magyar kormányhoz

Kifogásolják a hadügyi költségvetést — „Magyarország veszélyezteti a békét" — Apponyi Albert nyilatkozata a félhivatalos bukaresti közleményről

Bukarestből jelentik: A kisantantkonferencia vasárnapi ülésének legfontosabb tárgya — mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette — *a magyar kérdés volt.* A tárgyalást *Benes* cseh külügyminiszter beszéde vezette be. *Bratianu* miniszterelnök és *Duca* külügyminiszter a Romániát különösen érdeklő kérdésekkel foglalkozott. Hivatalos kommünikét ezekről a tanácskozásokról nem adtak ki, de a tárgyalások részleteit élesen megvilágitja a *következő félhivatalos* közlés, melyet a külügyminisztérium sajtóosztálya tett közzé:

»*Magyarország, a német birodalom példájára, nem tudja elszánni magát arra, hogy teljesitse elvállalt kötelezettségeit* és minden alkalommal megkisérli, hogy a külföldi közvéleményt a trianoni béke reviziója gondolatának megnyerje. Ezáltal

Magyarország veszélyezteti a békét, illetve a békeszerződések által előállott helyzetet.

Magyarország hatalmas hadügyi költségvetése, amelynek tételei a románok által előirányzott költségeket is elérik, másrészt *a magyar költségvetés pazarló összeállitása*, amely mögött a jóvátétel megfizetésének lehetetlenné tétele keresendő. *olyan tények, amelyek magukért beszélnek és amelyekből a konferencia levonja következtetéseit.*«

A tanácskozáson egyébként a magyar kérdésben *Bratianu* miniszterelnök várakozó álláspontot ajánlott, vele szemben *Benes, Duca* és *Nincsics* külügyminiszterek egyértelműleg azon az állásponton voltak, hogy *a kisantantnak tisztázni kell a titkos fegyverkezés és irredentizmus ügyét.* Hir szerint a konferencia ugy határozott, hogy

a kisantant kormányai a fegyverkezés és az irredentizmus kérdésében kollektiv jegyzéket intéznek a magyar kormányhoz. A demars a közeli hetekben fog megtörténni.

Budapesti jelentés szerint a kisantant konferenicájáról kiadott e félhivatalos közlésre vonatkozólag gróf *Apponyi* Albert a következőképpen nyilatkozott egy ujságiró előtt:

— A félhivatalos közlés állitásai a tényeket nem fedik. Pazar költségvetésről vagy fegyverkezésről beszélni akkor, amikor a pénzügyi szanálás érdekében még kulturális leszerelést is kénytelenek vagyunk végrehajtani és még a mérges gázokkal folytatott harc ellen sincs módunkban védekezni, rendkivüli tulzás. *Igaz, hogy hadügyi költségvetésünk nagy, de ha megengednék, hogy hadkiegészitésünket saját elhatározásunk alapján hajtsák végre — vagyis ha sorozhatnánk — ugy lényegesen csökkenne a hadügyi költségvetés.* Az én véleményem szerint *a kisantant demarsa esetén a magyar kormány nem elégedhetik meg egyszerü válasszal, hanem fel kell tárni a világ közvéleménye előtt a békeszerződésben biztositott kisebbségi jogokon esett sérelmeket.* Addig nem lehet béke és nem lehet eredményes a Népszövetség működése, amig különböző államokat, különböző elbirálásban részesitenek. Az irredentizmus vádjára azt feleljük, hogy a szomszédállamok erre vonatkozóan *egy konkret panaszt se tudnak felsorolni.*

Kavarodás a csucsai paktum körül

Az erdélyi Magyar Párt kalotaszegi csoportja a paktum nyilvánosságra hozását követeli

Kolozsvárról jelentik: A legnagyobb román ellenzéki párt, az Avarescu-párt és az erdélyi magyar párt vezetői még a *mult évben paktumot kötöttek*, amelyben lefektették a politikai együttmüködés alapjait. A megegyezést, amelyet miután Csucsán jött létre, *„csucsai paktum" néven emliti állandóan az erdélyi sajtó*, közös elhatározásból, taktikai szempontból *sem az Avarescu-párt, sem a magyar párt nem hozta nyilvánosságra* és az erdélyi magyarság még mindig nem tudja pontosan, hogy *a magyar párt vezetői milyen feltételek mellett kötöttek Avarescuékkal politikai fegyverbarátságot.*

A paktum néhány főbb pontja vált eddig csak közismertté abból a beszédből, amelyet Goga *Octavián* mondott a kamara egyik ülésén és amelyben kijelentette, hogy ha az Avarescu-párt hatalomra kerül, *a csucsai egyezség értelmében a magyar párt képviselői az Avarescu-párt parlamenti vezénylete alá tartoznak.* Ez az indiszkrét nyilatkozat, amely meglehetős nyugtalanságot keltett az erdélyi magyarság körében, arra inditotta a magyar párt kalotaszegi tagozatát, — amely tudvalevően a pártellenzék vezetője, — hogy a paktum *nyilvánosságra hozását követelje a magyar párt vezetőségétől.* A kalotaszegiek legutóbbi ülésükön elfogadtak egy határozatot, amelyben leszögezték, hogy miután a paktumban a *magyar nép igen fontos érdekei forognak kockán*, mert ellenzékbekerülése esetleg elriasztja a kormányt attól, hogy a magyarsággal mint népkisebbséggel tárgyaljon, a következőket kérik a magyar párt elnökségétől:

1. A magyar közvélemény megnyugtatása céljából *a lehető legrövidebb idő alatt hozza nyilvánosságra a paktum teljes és hiteles szövegét.* Ebben nem akadályozhatja meg a vezetőséget az elnök ur által hangoztatott diszkréció, miután Goga Oktavián a paktum jóreszét amugy is nyilvánosságra hozta.

2. A nyilvánosságra hozott paktum elfogadása vagy elvetése tárgyában való határozás céljából hivjon össze a pártvezetőség lehető legrövidebb időn belül *rendkivüli nagygyülést.*

A magyar párt elnöke, *Ugron* István a kalotaszegiek határozatáról a következőket mondotta:

— A kalotaszegi tagozat átiratát még nem kaptam kézhez s ezért állást vele kapcsolatban nem is foglalhatok. Ami a csucsai paktum közzétételét illeti, ujra csak azt mondhatom: **én a csucsai egyezség által kötelezve érzem magam arra, hogy annak lényegét és tartalmát illetően a két pártvezetőség megállapodása nélkül egyelőre ne nyilatkozzak.**

Jaj ha tovább esik...

A palicsi postakézbesités — A novakanizsai posta törvényt hoz

— Vajdasági posta-mizériák —

A noviszadi postaigazgatóság elismerésre méltó buzgósággal igyekszik a postai kézbesitést a vajdaságban normálissá tenni, s ha nem orvosolhat minden panaszt, ami a tudomására jut, legfőbb oka abban van, hogy a postaigazgatóságnak sem megfelelő személyzet nem áll rendelkezésére a vidéki postákon, sem elegendő pénze nincs.

Most azonban olyan panaszok érkeznek hozzánk, amelyek feltétlen orvoslást igényelnek.

Az első panasz *a palicsi postai kézbesitésre* vonatkozik.

A palicsi postamester a levelek kézbesitésére egy fiatal suhancot fogadott fel. Amig a fürdőszezon meg nem kezdődött Palicson, addig a fiu kézbesitette is a leveleket. Most, hogy egy kicsit *megszaporodott a dolga*, a kézbesitésnek egy egyszerübb módját választotta. Csak a fenyveserdő előtt huzódó árokig megy, ott szépen kiszórja a leveleket s visszaballag a postára. Amig a palicsiak nem tudták a kézbesitésnek ezt a leegyszerüsitett módját, csodálkoztak, hogy nem érkezik meg a levélpostájuk. Most azonban elmennek már az árokhoz s felszedik azokat a leveleket, amelyek nekik vannak cimezve, vagy amelyek külömben érdeklik őket. Száraz időben ez még csak rendén volna, ha azonban esik az eső vagy nagy szél fu, nem lehet garantálni, hogy a levelek olvasható állapotban kerülnek a cimzett kezébe.

Minthogy a palicsi lakók hajlandók a postai kézbesitő fizetéséhez hozzá is járulni, a postaigazgatóság bizonyára talál majd módot, hogy a jövőben a cimzett lakhelyére, ne az árok fenekére kézbesitsék a leveleket. Elvégre ma már a palicsiak józanabbak, mint valaha s csak kivételesen tartózkodnak az árkokban. Akkor, ha a nem világitott fenyvessoron beleesnek..

*

A novakanizsai posta tulságosan és a postai szolgálat érdekeinek rovására ambicionálja, hogy a hazát ő mentse meg s a honmentésnek egész különös módját találta ki. A mult héten Novakanizsáról Szentára egy válaszos táviratot akartak elküldeni — magyar szöveggel. A postamester megtagadta a távirat fölvételét s ezt azzal indokolta, *hogy az ő alkalmazottai csak szerbül tudnak*, a novakanizsaiaknak tessék tehát szerb nyelven táviratozniok. Az államnyelv megvédése és terjesztése igen szép dolog. Azonban a novakanizsai postamesternek mégis figyelembe kellene venni, hogy Novakanizsán kivül vannak sokan, akik nem tudnak szerbül s ha valaki ezekkel mégis más nyelven akar közölni valamit, a posta ezt aligha akadályozhatja meg.

A novakanizsai *postamester* különben csak a cirillicával cimzett leveleket továbbitja s azt állitja, hogy a postaigazgatóság rendelkezett ugy, hogy a latin betükkel cimzett küldeményeket nem kell továbbitani.

Minthogy nem valószinü, hogy ilyen rendeletet kiadtak volna, helyén való lenne a novakanizsai postát erről felvilágositani és a postamestert kötelességének teljesitésére kényszeriteni

*

Egy crna-brdoi olvasónk azt panaszolja, hogy levelei, amelyeket a vasuti állomáson adott fel, sorra elvesznek s annak a gyanunak ad kifejezést, hogy a levelek a mozgópostán vesznek el.

Hat év után kézrekerült rablógyilkos

Egy beográdi szabómester lőtte agyon Bálint Gábor szentai erdészt — Szentára szállitották a rablógyilkost

Szentáról jelentik: Még élénk emlékezetükben van a szentaiaknak az a borzalmas rablógyilkosság, a melynek hat évvel ezelőtt, 1919 tavaszán, *Bálint* Gábor szentai erdész esett áldozatul. Néhány nappal ezelőtt *Davidovics* Bogdán szentai járásbiró a fel nem dolgozott bünügyi akták között megtalálta a gyilkosságra vonatkozó iratokat, ezek alapján helyszini szemlét tartott, kihallgatta a meggyilkolt Bálint Gábor özvegyét és több tanut és a lefolytatott vizsgálat eredményeképpen átirt a beográdi rendőrséghez, hogy *tartóztassa le Pekovics Bogdán huszonnyolc éves beográdi szabót, aki a fölmerült adatok szerint a hat évvel ezelőtti rablógyilkosság tettese.*

Pekovics Bogdánt bilincsbeverve szállitották Szentára, ahol Davidovics járásbiró hétfőn kezdte meg kihallgatását.

A borzalmak éjszakája

1919 tavaszán a szentai határban mindennaposak voltak a rablások. Néhány mákosi szőllősgazdának és vincellérnek tudomására *jutott*, hogy virágvasárnap előtti csütörtök éjjelre rablótámadást terveznek ellenük. Ezért Homoly János vincellér, Rábaközi István napszámos, Szép József szőllősgazda és Bálint Gábor erdész összebeszéltek, hogy az éjszakát családostul Bálint Gábor házában töltik és támadás esetén együttesen fognak védekezni. Össze is jöttek az erdészlakban és este tiz óra tájban lefeküdtek.

Alighogy nyugalomra tértek, ablakcsörömpölésre riadtak fel. Ismeretlen emberek kivülről bezuzták az ablakokat, majd lövöldözni kezdtek. A rablók ezután feltörték a konyhaajtót és a konyhából lövöldöztek a hálószoba ajtajára, amely mögött az összegyült férfiak, asszonyok és gyerekek halálos rettegésben kiáltoztak segitségért. A két rabló végül feltörte a szoba ajtaját és fegyverrel a kezében kiszólitotta a szobából Bálintnét és ráparancsolt, hogy gyujtson gyertyát. Az egyik rabló kiment a ház elé, vigyázni, hogy senki se menekülhessen, a másik pedig pénzt követelt a halálrarémült asszonytól. Bálint Gábor nem mert kimenni a szobából és az ajtó mögül biztatta a feleségét, hogy adjon át minden pénzt a fegyveres rablónak. Az asszony átadott a haramiáknak 500 dinárt és karján ötéves gyermekével könyörgött neki, hogy vigyen el mindent, csak senkit ne bántson. Ezzel visszament a szobába, de abban a pillanatban, amint az ajtó kinyilt, *lövés dördült el és Bálint Gábor sziven találva holtan esett össze.*

Fölismerik a gyilkost

A gyilkosság utáni reggelen Bálintné nyomban megtette a bünvádi feljelentést. A helyszinére kiszállott bizottság megállapitotta, hogy katonai fegyverből történt a lövés. Gilics Milorád hadnagy csendőrparancsnok kaszárnyáról kaszárnyára járt, mindenütt sorba állitotta a legénységet és fegyverüket megvizsgálta. Az Ujtemplom-téri kaszárnyába is sorba állottak a katonák, mindannyian, egy kivétellel. Később ez a távolmaradó, névszerint Pekovics Bogdán kijött, de parancs ellenére puska nélkül. Gilics bement Pekovics Bogdán puskájáért és *nyomban észrevette a puskacsővön a friss lövés nyomait. Bálintné, Fekete Andrásné, Rábaközi ráismertek a sok katona közt a gyilkosra.* Azonfelül a Bálint-ház egyik ajtóján késütés nyomot is talált a bizottság, abba Pekovics katona kése éppen beleillett.

Pekovics tagadott, alibit is akart bizonyitani, ami azonban nem sikerült neki. Cinkostársának *nyomaveszett.*

Szökés a fogházból

Öt nap mulva átadták Pekovicsot a szuboticai katonai ügyészségnek, azonban a gyilkos a katonai fogházból *megszökött.* A szubotcai törvényszék elrendelte körözését, el is

Párbeszédek

Jászai Mari

(A tragikus Szinésznő otthona. fönn az ötödik emeleten, az égben, a fellegek közt, hova fölvonó zakatol, erkéllyel, nagy ablakokkal, melyek a Dunát bámulják. Petőfi Dunáját. »Folyam, kebled hányszor repeszti meg Hajó futása s duló fergeteg!« Itt versek vannak a levegőben, fölkiáltójelek, indulatos szavalás, sikolyok a sarokban, egy elmult, soha-el-enem-muló kor szép pátosza. Viharra hajló, sötét májusi délután. Ő maga nyit ajtót, az utolsó szobából szalad ki az első, halk kopogtatásra.)

— Nagyasszony fárad? A cseléd nem hallotta?

Ő: Nincs cseléd. Én vagyok a cseléd. Tizennégy év óta nem tartok senkit. Hogy én szolgáljam ki? Komorna. Hogy én neveljem? Társalkodónő. *(Drámai kacajjal.)* Hogy én mulattassam? Nem, az ember egyedül született: egyedül él, — egyedül hal meg. *(Az ütemes szavak után csönd, melyet nem zavarok meg. Később mondom a végszót.)*

— Milyen erős, egészséges.

Ő *(kiegyenesedik nagyon magas. Homlokán — most látni — fehér fátyol köti át haját):* Megöregedjek már? 1855-ben születtem. Egyik atyafim száznegyven évig élt, a másik százhusz évig, a harmadik csak százhét évig, de az nem természetes halállal halt meg: tehén döfte föl a tarlón, mikor dolgozott. Többi őseim posztót gyártottak. Komáromban. Aki nem vétkezik az élet ellen, az sokáig él, erő, egészség csak mirajtunk mulik. Utálok minden mérget. Bor soha, egy csöpp rum sincs a házamban. Cigarettát még nem vettem szájamba. Fuj. Évekkel ezelőtt próbáltam a harcot, magam vittem föl a miniszterhez az antialkoholisták emlékiratát. Meghallgattak, udvariasan mosolyogtak, szélnek eresztettek. Holdkórosnak néztek. Most pedig Amerika, az üzletes, dolláros, mely nem holdkóros, megvalósitotta, amit mi akartunk. *(Mindig fortisszimo, teljes lélekkel.)* Szégyelhetjük magunkat. *(Szünet.)*

— A pályájáról valamit. Már egy félszázada játszik.

Ő *(sértődötten):* Bocsánat, ötvenhét éve. Sajnos, nem minden este. Mert minden este játszani szeretnék. Játszani és élni. Előbb azonban játszani. Hogy kezdődött? Minden embernek van egy nagy villanyos-ütése, mikor egyszerre megvilágosodik előtte, miért az élet, miért született a világra: az enyém az volt, mikor bátyám szerepet másolt ingyen szinházjegyért s nekem, a csitri kislánynak megmagyarázta, mi a szinház. Átöltözni! Átváltozni! Másnak lenni, mint vagyunk! Más helyett sirni, kacagni, orditani! E pillanattól kezdve vagyok szinésznő. Első szerepem hét szóból állott a »Cigány«-ban, tizennégy éves koromban léptem föl a »Rákóczy Juliában«, a birálatot *Jámbor Pál* irta rólam. Egyéb emlékek? Mindig ugyanaz. Átöltözni! Átváltozni! Másnak lenni! Tanulás együtt *Prielle Kornéliával*, könyveket bujni, megtanulni angolul, csikorgó erőfeszitéssel, éjjel fölébredni, gondolkozni egy angol szón. *Shakespeare* vezetett ide, kit szonettjein keresztül szerettem meg, több szerepét eredetiben is megtanultam angol szinpadon is föl akartam lépni, már kiutaztam Londonba, de egy sürgöny visszahivott. Nem lett belőle semmi.

— Költő?

Ő: Petőfi. Petőfi. Mint a tavasz. *(Kezét szivére szoritja.)* Édes Petőfi. Legnagyobb dicsőségem, hogy verseit hangversenydobogóra vittem. Gondolja meg, huszonöt évvel ezelőtt, mikor szavalni kezdtem, már por ülepedett költeményeire, már megszokták, beskatulyázták. Idézni kellett a szellemét, ujra. Valamilyen rüpők *(e szót használja)* gunyosan azt jegyezte meg: »Jászai fölfedezte — Petőfit«. Ezt állom, vállalom, fölfedeztem Petőfit, magamnak, másodiknak. Micsoda müvész, Homér és Oszián. *(Szavalja.)* »Halljátok Homért? . . . S látjátok amott Osziánt? . . .« Homért — látja. Osziánt — hallja. Micsoda költő. »Arany kalásszal ékes rónaság . . .« *(Könny csillan szemében, pályatársára gondol, a szinész-Petőfire.)* Tizenkilenc éves gyerek volt mikor ezt irta, vézna, sápadt, a katonaságtól jött, vért köpött.

— Arany Jánosról is vannak emlékei?

Ő *(beszélni kezd, elnémul, évek messzeségébe megy vissza, idő kell hozzá, mig egészen odaérkezik):* Halála előtti évében láttam őt. Gubbasztott a Margitszigeten, egy széken, fázósan, félénken. Jóságos arca volt, tünődő szeme. Ezt mondta: »Tudja-e, hogy tanitom a kislányomat latinul?« Az első szó, melyet megtanult: *homo* — ember! — a második: *terra* — föld!

— Megindító. Még, még. Aranyról. Arany Jánosról beszéljen.

Ő: Panaszkodott. Közelebb hajolt hozzám, valami bántotta. Szemérmesen hozakodott vele elő. »Jaj, édes Jászaim, beszéljen a kislányommal. Piroska füzi magát, pedig gyönge, köhög, nem birja a melle. De ez az uj divat, édes Jászaim. Magát ugy szereti, talán meghallgatja«. Arany Piroska tovább füzte magát, tüdővészben halt meg.

— *Homo* — *terra.* — Volt náluk?

Ő: Egyszer. Késő délután nyitottam be. Felesége fogadott. Zenét *hallottam.* »Ki muzsikál itt, Juliska néni?« — kérdeztem. »Az uram — mondotta, titokzatos mosollyal —. János gitározik.« A tamburás öregur a díványon hevert, pengette a gitárt, énekelt. *(Büszkén.)* Én még hallottam.

— Szavalta verseit, mig élt?

Ő: Egyetlenegyet, az *Emlényeket,* Petőfiről. »Ki nekem álmaimban gyakorta megjelensz, korán elhunyt barátom. Van-e jel siri fádon . . .«

— Mennyi emlék, mennyi gazdagság. Ki még? Reviczky Gyula.

Ő: Szegény, kedves, kedves. Utolsó éveire emlékszem. Szini kritikákat irt, egyre jobban érdeklődött a szinház iránt, de megbetegedett. Arcoba küldték. Akkor olvastam el *Ibsen* drámáját, a Nórát. Én olvastam itt először. Fölrohantam vele Paulayhoz, kértem, forditassa le Reviczkyvel, ugyis szüksége van pénzre, itthon majd eljátsszuk. Nórára kitünő müvésznőnk van, az egyetlen, Márkus Emma. Reviczky le is forditotta, de bemutatóját már nem érte meg. *(Most ennek a jelenetnek vége, kalapot vesz, megyünk az utcán, villamosra száll. A zsufolt kocsiban három nő ugrik föl, versengve kinálgatja helyét.)* Moziba megyek. Ön nem szereti a mozit? Én itt pihenek. *(Vállat von.)* Ami van, az van. Nem lehet szemet hunyni előtte. Aztán nem tartom azt, hogy a mozi ellensége a szinháznak, a könyvnek, talán várjuk meg, hogy neveli föl a tömeget. Valószinütlen, hogy azok, kik csak moziba járnak, ráfanyalodnának a szinházra, a könyvre. Ehhez idő kell. Shakespeare mit is mond? *(Volumnia szerepét idézi a Coriolanus harmadik felvonásából szóról-szóra.)* »Kérlek, fiam, Eredj hozzájuk sapkáddal kezedben, Nyujts ezt ki messziről és lépj oda, Csókolja térded a követ (ily esetben Szónoklat ez, s értelmes a szem e Tudatlanokban, mint a fül).« Először igy kell közeledni a tömeghez.

— Szóval a tömeg szeme okosabb, mint a füle. Igaz. A legősibb öröm bámészkodni, látni, szóba sem öntve azt, amit gondoltunk. De vajjon aki folyton csak kinéz az ablakon, leül-e majd egy zártszékbe, száz év mulva, leül-e majd egy regényhez kétszáz év mulva? Aztán ne feleitse mit felel Volumniának a Hős: »Fickó, mosoly Tanyázzon arcomon, sirjon szemem, mint iskolásfiu! Én nem Teszem: saját hitem megsemmisitsem?« Nem. Azóta kétezer év mult el. A tömeg nem változott.

(A nagyasszony leszáll a villamosról, utat nyitnak, köszönnek, ismerősök ismeretlenek. Keményen jár, fejét föntartja, rendületlenül.)

Kosztolányi Dezső.

fogták, de héthavi vizsgálati fogság után a törvényszék *szabadlábra helyezte* azzal az indokolással, hogy a vádlottnak Beogradban állandó lakása és szabómühelye van és tagadásával szemben nincs elég bizonyiték.

Közben Pekovics *rablás* miatt a mitrovicai fegyházba került, ahonnan *szintén megszökött.*

Pekovics a hétfői kihallgatása alkalmával is konokul tagadott. Csak annyit ismert be, hogy tudja a gyilkosság elfolyását, de kijelentette, hogy erről csak a főtárgyaláson hajlandó vallomást tenni. A beogradi rendőrség széleskörü nyomozást inditott Pekovics életének kideritésére és cinkosainak kézrekeritésére. Pekovics három évig volt Magyarországon internáló-táborban. Tökéletesen beszél magyarul, amit azonban tagad.

Ujságirói főiskola nyilik Beogradban

Az ujságirók szindikátusának akciója

Beogradból jelentik: A hirlapirók szindikátusa vasárnap tartotta meg rendes évi közgyülését a beogradi ujságiróklub helyiségében. A közgyülés elfogadta a vezetőség jelentését, amelyből kitünt, hogy a szindikátus a tagok segélyezésén kivül másirányban is élénk tevékenységet fejt ki. Igy akciót inditottak, hogy a beogradi egyetemen ujságiró-fakultás létesüljön. A szindikátus számitása szerint ez a terv már a legrövidebb időn belül megvalósulhat. A közoktatásügyi miniszter is támogatja az ujságirói főiskola eszméjét.

A közgyülés felhatalmazta a szindikátus vezetőségét, hogy az ujságiró-egyesülettel karöltve inditson mozgalmat a sajtószabadság védelmére és olyan törvény alkotására, amely az ujságirók érdekeit szem előtt tartja.

Herberstein gróf ujabb afférja

Lovagló ostorral megvert két zsokét

Budapestről jelentik: *Herberstein* Herbert gróf volt altábornagy, a bécsi Jockey-Klub elnöke kellemetlen affér központjába került ujból vasárnap. Herberstein gróf neve akkor vált szélesebb körökben ismeretessé, amikor *Lonyay* Károly gróf néhány hónappal ezelőtt a Hungária-szálló előtt megverte. Az osztrák gróf azóta csak törvényszéki tárgyalásokon szerepelt, mig vasárnap azután a lóversenytéren tünt fel, mint starter. A turf közönsége nem a legnagyobb örömmel fogadta Herberstein gróf bemutatkozását, mert mindjárt a második futamban, a kétéves nyeretlenek versenyében, *három lovat állva hagyott a startnál.* A közönség egy része, amely ezeket a lovakat fogadta, dühösen figyelte, hogy az általa fogadott lovak mint követik kilátástalanul a mezőnyt. A nap főeseményének szánt harmadik futamban a Kenderesi ménes *Koppányja* körülbelül 5—6 hosszat vesztett a startnál, *Boglár* pedig teljesen ottmaradt. Az ötödik futamban öt ló indult és ezek közül a második favorit *Dauphinet* és *Drégelyt* hagyta állva a starter, ugy, hogy ezek csak a *verseny lefutása után jöttek be.* A közönség elégedetlensége a futamok alatt a grófstarter elleni *tüntetésekben robbant ki,* a melyek különösen akkor váltak *orkánszerüvé, amidőn gróf Herberstein lován elgalopposott a tribün előtt.*

A Lovaregylet elnöke, gróf *Csekonics* Gyula a verseny után azonnal magához hivatta *gróf Herberstein Henriket.* Hogy mit mondott neki, azt senki sem hallotta. A beszélgetés után azonban gróf Herberstein bement a zsokék öltözőszobájába s ott az átöltöző *Schejbal* zsokénak, *Dauphine* lovasának, szemrehányást tett. Amidőn Schejbal a rossz start miatti szemrehányásokat magától elhárította, *gróf Herberstein lovaglóostorával többször gyomronütötte a zsokét.* Schejbal, aki már évek óta a magyar zsokék championja, azonnal jelentette az esetet *gróf Wenckheim* Dénesnek, aki orvoslásért azonnal Csekonics Gyulához, a Magyar Lovaregylet elnökéhez fordult és bejelentette, hogy Herberstein gróf *már az első versenyszám után is megcselekedte ugyanezt:* akkor *Altmann* zsokén vert végig lovaglóostorával.

Chamberlain uj európai politikai alakulást tervez

A lengyel határok reviziójával meg akarja békiteni Németországot

Londonból jelentik: A *Daily Express* értesülése szerint *Chamberlain* külügyminiszter javaslatot tett az angol kormánynak egy *uj európai politikai alakulás érdekében.* Chamberlainnak a Franciaországgal és Belgiummal való antant megerősitése a terve és egyuttal *a lengyel korridorra vonatkozó rendelkezések reviziója folytán Németország megbékitése.*

Az *Observer* annak a felfogásnak ad kifejezést, hogy Párisban tévesen értelmezték az angol nagykövet által átnyujtott angol jegyzéket. Chamberlain maga is azon a nézeten van, hogy *ezidőszerint lehetetlen a kölni zónát kiüriteni,* hanem a kiüritésre csak akkor kerülhet sor, ha Németország már minden feltételt teljesitett.

Párisi jelentés szerint a jobboldali lapok arról adnak hirt, hogy *Briand külügyminiszter és Foch marsall között ellentétek vannak a Németország elleni intézkedések kérdésében* és Foch hosszu ideje tartó olaszországi üdülése tulajdonképpen tüntetés Briand politikája ellen.

Amundsen elhalasztotta északsarki expedicióját

A szigoru időjárás miatt csak május végén kel utra

Kopenhágából jelentik: *Amundsen* világhirü utazó hétfőn szikratáviratot küldött a lapok szerkesztőségének, amelyben bejelentette, *hogy az erős hideg miatt az északsarki repülőexpedició indulási idejét néhány héttel elhalasztották.*

Amundsen szikratávirata, amelyet Kingsbayből, a Spitzbergákról küldött, igy hangzik: Itt még szigoru tél uralkodik, *csikorgó hideg van és a jégviszonyok rosszak.* Ezért elhatároztuk, hogy az északsarki repülést *elhalasztjuk.* Reméljük, hogy május végével vagy junius elején utra kelhetnek a repülőgépek. *Roald Amundsen.*

Összehivják a balkáni szocialisták kongresszusát

A bolgár emigránsok memoranduma a szocialista internacionálé előtt — A szófiai bombapör két vádlottját meggyilkolták a fogházban

Párisból jelentik: A szocialista internacionále végrehajtó-bizottsága vasárnap délelőtt folytatta tanácskozásait, amelyeken *főleg a bolgár és általában a balkáni ügyekről tárgyalt.* A vasárnapi ülésen Tom *Shaw* angol delegátus részletesen beszámolt Wedgewood ezredes szófiai tapasztalatairól és ismertette a Cankov-kormány terrorját, amely a legutóbbi pokolgépes merénylethez vezetett. — Hosszabb vita után elhatározták, hogy a balkáni államok szervezeteit konferenciára hivják össze, melyen a szocialista internacionalét *Vandervelde* volt belga miniszterelnök, az angol Tom *Shaw* és az osztrák Fritz *Adler* fogják képviselni.

A bolgár földmüves-szövetség menekült tagjai nevében *Obov* Alekszander volt miniszter egyébként a szocialista internacionálé Párisban ülésező végrehajtóbizottságához memorandumot intézett a bulgáriai állapotokról. A memorandum a Bulgáriában dühöngő terror illusztrálására felemliti, hogy a most befejeződött szófiai bombapör két vádlottját, *Petrini és Koszovszki földmivespárti képviselőket a fogházban még az itélet előtt meggyilkolták.* Ezt a vádat a memorandum a következőkkel bizonyitja:

Április 17-ikén a hivatalos bolgár távirati ügynökség közölte, hogy Koszovszkit és Petrinit letartóztatták. Tiz nappal később, a *Wedgewood* ezredes vezetésével müködő angol bizottságnak *a vizsgálat érdekére való hivatkozással nem engedték meg, hogy a képviselőket a fogházban meglátogassák.* Május elsején pedig, amikor a székesegyház elleni merénylet tárgyalása megkezdődött, a bolgár Hivatalos Lapban hirdetmény jelent meg, amelyben felhivták az „ismeretlen helyen tartózkodó" Koszovszki és Petrini vádlottakat, hogy jelenjenek meg a biróság előtt. Ezek a tények nyilvánvalóan bizonyitják, hogy

1. Koszovszkit és Petrinit a fogházban eltették láb alól,

2. a két képviselő ártatlan volt a merényletben, mert különben lefolytatták volna ellenük az eljárást és elitélték volna őket, hogy bebizonyitsák a földmüves-szövetségnek a kommunista párttal való kapcsolatát.

A bolgár kormány igazi célja tehát a memorandum szerint nem a bolsevizmus elleni harc, hanem a földmüves-szövetség megsemmisitése. Ezért szükségesnek tartanák, hogy az angol munkáspárt erélyes tiltakozásához a többi demokratikus és humánus szervezetek is csatlakozzanak és széleskörü akció utján akadályozzák meg a további gyilkolásokat. A memorandum ehhez a második internacionálé segitségét kéri.

Lövöldöző pénzügyőr

Csendélet a horgosi határon

A horgosi határvidék egyhanguságát botrányos esemény zavarta meg. A határon szolgálatot teljesitő pénzügyőrség egyik tagja, *Dragoszavac* Iszó pénzügyőri gyakornok ittas állapotban fegyveréből rálőtt a járókelőkre és csak a véletlennek köszönhető, hogy embereket nem találtak a golyók.

Dragoszavac Iszó, aki nemrégen került a horgosi pénzügyőrséghez, a napokban szvecsárját tartotta és védőszentjének tiszteletére alaposan leitta magát. Minthogy társai verekedő természetü embernek ismerték, becsalták a laktanyába, ahol az egyik szobába zárták, nehogy ittasan bántalmazzon valakit. Dragoszavac azonban az ablakon keresztül kiszökött a laktanyából és egyenesen a pénzügyőrség fegyverraktárába ment. Ott előkapott egy fegyvert, majd a raktárból lövöldözni kezdett a járókelőkre. Az emberek rémülten menekültek a fegyverraktár közeléből, de szerencsére a golyók nem találtak el senkit. A lövöldözésekre figyelmes lett a csendőrség és erős járőr indult el Dragoszavac lefegyverzésére. Az ittas ember, amikor észrevette a csendőröket, feléjük irányitotta a fegyvert és többször elsütötte. Csak nagynehezen sikerült ártalmatlanná tenni. A csendőrök az ittas pénzügyőrt letartóztatták és beszállitották Suboticára, ahol átadták az ügyészségnek.

A bünösök

A „La Garsonne" szerzője politikai regényt ir a háboru okozóiról és Tisza Istvánról

Párisból jelentik: Victor *Margueritte,* akinek *La Garsonne* cimü regénye merész témája miatt nagy port vert fel világszerte, készülő uj regényéről a következőket mondotta:

— Uj regényem cime: *„Criminel"* (A bünösök). Már a cimben is benne van, hogy *a háboru fölidézőiről rántom le a leplet.* Kimondom bátran, hogy a Hohenzollernek és a német imperialisták bünössége mellett a nagyántánt Németországot körülkeritő politikája is felelős volt az ötéves öldöklésért. Különösen *Poincaré* és *Izvolski* bünösségét mutatom ki. A könyv iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik, most *májusban fog megjelenni.* Tudom, hogy a támadások és szidalmak özöne fog elárasztani, tudom, hogy *hazaárulónak fognak bélyegezni,* de mindezt nem bánom; Franciaországnak is meg kell már egyszer ismernie a dolgok állását és le kell venni szeméről a hályogot, amelyet néhány „nemzeti hős" rakott szemére és le kell végre leplezni néhány „kiváló államférfit". Ennek az uj könyvemnek bizonyára sokkal nagyobb visszhangja lesz, mint első háborus regényemnek, mert a „La Garsonne"-botrány révén megnyertem Franciaország egy részének szimpátiáját. Uj könyvem érdekesebb is lesz, mint az előbbi, mert 1919 óta rengeteg uj dokumentumot kaptam. Legérdekesebb forrásmunkáim a bécsi császári archivum kiadott iratai és hötzendorfi Conrad tábornagy emlékiratai és az eddig megjelent összes memoárok, följegyzések. Tisztázom könyvemben Magyarország bünösségének kérdését is: szentül meg vagyok győződve ugyanis, hogy *ha a császár Berchtold helyett Tisza Istvánra hallgatott volna, ugy elkerülhettük volna a világháborut.* A regényben *külön foglalkozom Tisza István alakjával, akit sokra becsülök.* Kár, hogy mellette oly sok rossz tanácsadója volt Ferenc Józsefnek.

Mint ebből a nyilatkozatból látható, Margueritte rátalált arra a témára, amellyel még nagyobb — és jövedelmezőbb — botrányt idézhet fel, mint Lerbier kisasszony legényéletének tulverista ábrázolásával és a háborut Margueritte éppugy, mint oly sokan mások, irodalmi sikerének növelésére fogja felhasználni.

Le baptème

Savoir első szindarabja, amelyről nem lehet eldönteni, hogy filoszemita vagy antiszemita

Páris, május hó

(A B. N. kiküldött tudósitójától)

Alfréd *Savoir* a legdivatosabb francia szinpadi irók egyike. Két utolsó szindarabja a »Kékszakáll nyolcadik feleségé« és a »Nagyhercegnő és pincér« kivételes sikert aratott és most elkészült »Állatszeliditő« cimü darabjáért erősen versengnek a szinházak. Az okos Savoir hirtelen népszerüségét arra használta fel, hogy előadatta első szindarabját, amely annak idején egy kisebb szinházban került szinre. Ez a darab a »Baptème« (Keresztelő), amely sok szóbeszédre és vitára ad alkalmat mostanában.

Arról vitatkoznak a bölcsek, hogy vajjon a darab tendenciája filoszemita-e vagy antiszemita. Savoir maga — aki különben a szinlap szerint P. Nozière ismert iró társaságában irta ezt a müvet — filoszemitának vallja az érdekes darabot.

Mi a Baptème meséje?

Bloch gazdag párisi zsidó bankár estélyén vagyunk. Két frakkos fiatalember diskurál egy kis szalonban. Kiszöktek a táncteremből és most szapulják a házigazdát. Megtudjuk, hogy Bloch ur harminc évvel ezelőtt került Párisba Galiciából egy fillér nélkül és most az első bankár a francia fővárosban. Dusgazdag. Procc. Felesége csak keresztényekkel keresi az érintkezést, a fia az arisztokraifiusághoz dörgölődik, a lánya elszegényegedett nemeseket gyüjt maga köré. Egy püspököt is várnak az estélyre.

— Rettenetesek ezek a meggazdagodott zsidók! — mondja az egyik.

— Rémes! Nekem muszáj volt idejönnöm ma este. Ezt a zsidóbandát, ami itt van!

— Förtelmes!

Igy szidják egyesült erővel a zsidókat. Aztán, — jó francia szokás szerint, a diskurzus végén, — névjegyet cserélnek. Örömteljes bemutatkozás.

— Ah! Monsieur Blumenthal?! Rokona a Blumenthal bankárnak?

— Ah! Monsieur Dreyfus! Jól ismerem a familiát.

És összeölelkeznek.

A két zsidó a zsidókat szidja. Eddig a darab antiszemita.

Megismerkedünk csakhamar a Bloch-familiával. A szép bankárnéval, aki a keresztény ifiusággal flörtöl, a monoklis nagyobbik fiuval, az exaltált lánnyal, egy 15 éves cionista érzelmü kis fiuval és végül a nagymamával. Bloch ur édesanyjával, aki külön kóser kosztot hozat a zsidó vendéglőből és zsargonban beszél a fiával. Hiába dugják el az öreg asszonyt a vendégek elől, ő nem hagyja magát és még a püspöknek is megmondja a véleményét. A darab kezd filoszemita lenni.

Ám a püspök fölényes és bölcs antiszemita kijelentéseket tesz és a család nevetségesen viselkedik előtte. Egy léha fiatalember megkéri a lány kezét. Boldogan megy hozzá, mert keresztény. Kijelenti, hogy ő is kikeresztelkedik és uj háztartásában nem fogad zsidót. A darab ismét antiszemita.

De a zárójelenetben együtt marad az apa és a 15 éves cionista fiu. A kamasz nyafog. Jeruzsálembe akar menni. Ott az otthona a zsidóknak.

— Itt is otthon vagyunk, — mondja az öreg.

— Nem ugy van, apám. Mi sehol se vagyunk otthon.

— Sőt. Mindenütt otthon vagyunk.

És a fia tovább kérdez.

— Zsidónak lenni? Mi az?

— Nem szoktam rajta gondolkozni

— Mégis? Felekezet?

— Nem!

— Fai?

— Az sem!

— Hát mi?

— Pech, fiam! Nagy pech!

A második felvonásban az asszony és a lány nagy attakot inditanak az öreg ellen a kikeresztelkedés érdekében. Bloch azonban hallani se akar róla. Az asszony és a lány között se teljes az egyetértés ebben az irányban, mert az asszony protestáns akar lenni, a lány katolikus. És a két zsidó nő egyházi vitába kezd, ami a darab legsikerültebb dialógusa, kiki védelmezi a maga vallását.. Ez a hitvita a legszellemesebben gunyolja ki a zsidóságot. És a két nő, a monoklis fiuval ráveszi az apát, hogy térjen ki. A püspök boldogan fogadja a hirt. Az egyháznak szüksége van gazdag báránykákra.

A harmadik felvonásban őnagysága már hatalmas keresztet hord a nyakában, a lányt Lourdes-ből várják haza, ahol Krisztus nevében betegeket ápol. Hazaiön és kijelenti, hogy nem megy férjhez a vőlegényhez, apáca akar lenni. Vallási tébolyban szenved. Az anya is egy kicsit. Bloch röhög az egészen, a nagymama átkozódik.

És a kisfiu, az ifiu keresztény cionista megkérdi az apját:

— És most már igazi keresztények vagyunk?

— Dehogy, fiam! Zsidóbbak vagyunk, mint valaha.

És miközben az egész család tombol a vallási őrületben, a nagymama megcsipi a fiatalabb unokáiát, amint egy imakönyvből a hiszekegyet recitálja. A vallási érzetében elvakult öregasszony kitépi a könyvet a fiu kezéből és ellenmondást nem türő hangon parancsolja:

— Mondd utánam! Halljad Izráel, az örökkévaló egy . . .

És miközben héberül áitatosan remegi az imát, a függöny legördül. Ezzel a szemita akkorddal befejeződik a darab.

A Baptème-nek szép sikere volt, de egy párisi magyar szinházi ügynök se mert arra gondolni, hogy Budapest részére a darabot megvásárolja.

(s. a.)

Nem lett öngyilkos az angol király veje

Lord Lascelles öccse lőtte agyon magát

Londonból jelentik: Rendkivüli izgalmat keltett egész Angliában az a hir, — amelyről a *Bácsmegyei Napló* is beszámolt — hogy lord Henry George *Lascelles*, az angol királyi pár veje, Mary hercegnő férje, öngyilkos lett. Rövid idő alatt sürü tömeg lepte el a Belgraviasquaret, amelynek 13. száma alatt a Harewood grófnak, viscount Lascelles édesapjának a palotája áll. Csakhamar kiderült azonban, hogy a hir ebben a formájában nem igaz, az angol királyi pár veje ép és egészséges és vidéki kastélyában van családja körében, ellenben öccse, Francis John *Lascelles* követett el Romseyben öngyilkosságot. Frank Lascelles csakugy, mint bátyja, lovastiszt volt és Londonban meglehetősen ismert gavallér, de soha semmiféle tekintetben különös szerepet nem játszott. Az ifjabb lord Lascelles öngyilkosságának inditó okáról és közelebbi részleteiről egyelőre csak annyi ismeretes, hogy Romseyben vetett véget életének és hogy holtteste mellett egy *kétlövetü pisztoly* hevert, amelyből egyik lövedék hiányzott.

Az angol kormány

ultimátumot intéz a szovjetkormányhoz

Anglia a harmadik internacionálé feloszlatását követeli

Londonból jelentik: A *Morning Post* értesülése szerint az angol kormány a legutóbbi miniszter-tanácson foglalkozott az Indiában egyre terjedő kommunista mozgalommal és elhatározta, hogy *ultimátumot intéz a szovjetkormányhoz*, amelyben a következőket követeli:

1. A szovjetkormány *oszlassa fel azonnal a harmadik Internacionálét.*

2. Oroszország hagyjon fel a külföldi propagandával *és más országok kommunistáinak anyagi támogatásával.*

3. A szovjetkormány *záros határidőn belül utasitsa ki területéről az idegen kommunista agitátorokat.*

Az ultimátum megemliti, hogy Oroszország kötelezte magát arra, *hogy nem fog beleavatkozni idegen állam belügyeibe* és mégis továbbra is *támogatja a külföldi kommunista propagandát.* A jegyzék azzal fenyegeti meg a szovjetkormányt, hogy ha nem tesz eleget a felszólitásnak, *Európa összes államai* kollektiv jegyzéket küldenek és azonnal *megszakitják Oroszországgal a diplomáciai és kereskedelmi összeköttetést.*

Az ultimátumot hir szerint a közeli napokban *megküldik a szovjetkormánynak.*

A frankfurti gyorsvonat

tizenegy embert agyongázolt

Az áldozatok között van a wieslochi polgármester is, aki mult hónapban megmenekült egy halálos autószerencsétlenség alkalmával

Mannheimból jelentik: Megrázó szerencsétlenség történt Wiesloch környékén Rottmalsch kis vasutállomáson. Közvetlenül a sorompó lebocsátása előtt egy teherautó, a melyhez személykocsi is volt csatolva, huszonnyolc utassal át akart haladni a sineken, mikor teljes sebességgel előrobogott a frankfurt—stuttgarti gyorsvonat, elkapta a teherautó mellékkocsiját, maga előtt sodorta, aztán elgázolta. Az utasok közül tizenegy ember szörnyet halt és négy sulyosan megsebesült. A sebesülteket egy helyivonat beszállitotta Heidelbergbe a kórházba.

Az áldozatok között van *Haberberg* wieslochi polgármester is, aki nemrégiben már csaknem áldozatul esett egy autószerencsétlenségnek. Ő kisérte el utolsó utjára Pöhner müncheni rendőrfőnököt. Pöhnert autószerencsétlenség érte ez alkalommal és meghalt, a wieslochi polgármester azonban — akkor — sértetlenül megmenekült.

A jugoszláviai munkásság

szakszervezeti egységfrontja

Akció a két munkásszövetség egyesitésére

Beogradból jelentik: A jugoszláviai szervezett munkásság körében már régebben kifejezésre jutott az az óhaj, hogy a két táborra szakadt munkásság egyesüljön és épitsék ki ujból a szakszervezeti egységfrontot. A most fennálló kétféle szakszervezeti szövetség egyike sem képes külön-külön eredményes müködést kifejteni a munkások életviszonyainak megjavitása és gazdasági érdekeinek biztositása terén.

Az idei május elsején már megtörtént az első kisérlet a két tábor kibékülésére és az ország legtöbb helyén közösen ünnepelték meg a nemzetközi munkásünnepet. Most az egyesülési akció még egy lépéssel jutott előre. A központi munkásszakszervezeti szövetség, az ugynevezett *független szakszervezetek* központja ugyanis a napokban formális javaslatot terjesztett a munkásfőszövetség elé, a munkásmozgalom egységének helyreállitásáról. A javaslatot a főszövetség ezuttal kedvezően fogadta és *már legközelebb megindulnak a tárgyalások a két szövetség között.* Ha a tárgyalások eredményesen végződnek, mindakét szakszervezeti szövetség kimondja a feloszlást és rögtön *megalakitják az uj, egységes szakszervezeti szövetséget.* Az egyesülés egyik feltétele az, hogy az uj szakszervezeti szövetség ne folytasson pártpolitikát és ne szabja meg munkástagjainak politikai állásfoglalását, ellenben erélyesen szálljon sikra a munkásság gazdasági követeléseinek érvényesitéséért.

Tragikus zászlószentelés Veszprémben

Egy diákot megölt, egyet sulyosan megsebesitett a rosszul töltött mozsárágyu

Veszprémből jelentik: A MOVE veszprémi főosztálya vasárnap délelőtt avatta fel sportpályáját.

Az ünnepség közben, amikor a kürtös diszsortüzet fujt, hatalmas detronizáció rázta meg a levegőt. Nagy riadalom támadt a közönség soraiban, felbomlott a rend és arrafelé rohantak, ahol a robbanás történt. Borzalmas látvány tárult az ünneplő közönség elé. Szétszaggatott vasdarabok hevertek a földön, mellettük pedig *két eszméletét vesztett fiatalember feküdt.* A két fiatalember — mint megállapitották — mozsárból üdvlövést akart adni, *a mozsár azonban felrobbant. Huszonegy darabra szakitotta az ekrazit a mozsarat és halálosan megsebezte Tóth* Károly negyedéves kereskedelmi iskolai hallgatót, valamint *Horváth* István gazdászt. Tóth Károly a veszprémi királyi tanfelügyelő fia, vasárnap éjjel meghalt, *Horváth István pedig, a MOVE vendéglősének a fia, a halállal vivódik.*

A veszprémi rendőrség a legszigorubb vizsgálatot inditotta meg az ügyben. Mindenek előtt azt állapitották meg, hogy a hatóságokat nem *terheli semmi felelősség*, mert a hatóságoktól nem kértek engedélyt a mozsár használatára.

Nyolcezernovisaditermelő

gyümölcsöt akar a külföldre szállitani

A noviszádi kereskedelmi kamara külön gyorsteher vonatot kér

A noviszadi kereskedelmi és iparkamara szombaton tartott teljes ülésén foglalkozott a noviszadi gyümölcs- és szőllőtermelők, továbbá a konyhakertészek több éven át hangoztatott sérelmével. A termelők az államvasutak hibájából nem tudják termányeiket külföldre szállitani.

Noviszad még a háboru előtt, Kecskemét és Nagykőrös után a legnagyobb gyümölcs- és szőllőtermelővidék volt, ahonnan naponta 40—50—80 vaggon friss gyümölcs, konyhakertészeti cikk és szőllő került a külföldi világpiacokra, főleg Bécsbe, Berlinbe és Hamburgba. A háboru óta a szállitás megszünt, amiáltal 8000 termelő szenvedett sulyos károkat és az állam is elesett jelentékeny exportilleték-jövedelemtől, a vasut pedig nagyösszegü fuvardijaktól.

A kamara elérkezettnek látja az időpontot a régi kapcsolatok felelevenitésére, annál inkább, mert Kelebiáról a 955. számu gyümölcsszállitó gyorsteher vonat naponta délután indul Bécsbe, a hova már kora reggel megérkezik és igy a szállitott gyümölcs már *másnap* a piacra kerülhet. Ezt a kelebiai gyorsvonatot a szuboticai termelők már igen előnyösen kihasználják, mert szuboticáról ehhez a kelebiai vonathoz csatlakozás van, épp ezért a kamara arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy vagy csatoltasson a Noviszadról reggel 9 óra 15 perckor induló személyvonathoz egyelőre 8—10 teherkocsit, vagy, a mi előnyösebb volna, indittasson Noviszadról 20—30 vaggonból álló külön gyümölcsszállitó gyorsteher vonatot, amelynek a Szuboticáról 14 óra 50 perckor Budapestre induló vonathoz lenne csatlakozása.

A kereskedelmi és iparkamara még arra kéri a minisztert, hogy gondoskodjék a külföldre szánt gyümölcs gyors *elvámoltatásáról* és arról, hogy minden előzetes bejelentés nélkül mindig megfelelő vaggon álljon rendelkezésre.

HIREK

Egy kritikus albumából

Az irodalomnak muszáj az életre, de az életnek nem szabad az irodalomra emlékeztetni. Mentül életszerübb az irodalom, annál egészségesebb, de minél irodalmibb az élet, annál halaványabb. Ha egy regényalakról azt mondjuk, hogy az életből került a könyvbe, akkor ez nagy dicséret, ám ha egy ismerősünkről az a véleményünk, hogy az regényfigura vagy könyvfantóm, akkor nem a legkedvezőbb itéletet mondtuk róla.

*

Amelyik iróban nincs semmi eredetiség, az igazában nem is iró — és semmiesetre sem *irói természet*, amelynek első és elengedhetetlen erénye: az eredetiség.

*

Az irót, akit szeretünk, okvetetlenül meg is értjük, — de nem következik, hogy minden irót szeretünk is, akit megértünk. S ugyanez áll a könyveikről.

*

Irni szabad rossz könyvet, olvasni nem.

*

A kritikából nem szabad hiányozni a szeretetnek. Még akkor sem, ha a kritikus nem szereti a könyvet, amelyről szó van, vagy az irót, akivel foglalkozik. Szeretnie kell az irodalmat.

*

Szellemesen irni annyi, mint kevés olvasóval beérni. Sekélyesen, ordenárén, vagy pornografikusan irni annyi, mint lemondani az irodalomról, üzletemberré lenni s kitenni magát annak, hogy meggazdagszik.

*

Vannak irók, akiket annyira szeret a közönség, hogy megbocsájtja nekik a legjobb könyveiket is — és vannak, akiket a publikum annyira nem kedvel, hogy annak rokonszenvét a csapnivaló rossz dolgaikkal se tudják megnyerni.

*

Jókai mindig fiatalabb volt valamivel, mint bárki más a kortársai között. S ez keservesen bosszulta meg magát az öregségében.

*

Egy ismerősöm mondta és én szivesen idézem:

— Csak azt a költőt szeretem, aki egyszersmind pap, s csak azt a papot, aki egyuttal költő. Ennélfogva több a kedvenc költőm, mint a kedvenc papom.

*

Az irodalom az irónak egészen más, mint az olvasónak. Az irónak az egy oltár, amelyen áldoz; az olvasónak teritett asztal, amelynél lakmároz.

Baedeker

*

— *Megkezdték a bánáti jegyzők kihallgatását.* Becskerekről jelentik: A megyei közigazgatási bizottság határozata értelmében a jegyzők működésének felülvizsgálására kiküldött bizottság hétfőn reggel kezdte meg a jegyzők kihallgatását, iskolai képzettségük és működésük felől. Először a becskereki járási községek jegyzői voltak beidézve a bizottság elé, amely a hétfői nap folyamán csak hét jegyző kihallgatásával készült el. A vizsgálat eredményét annak befejezése után hozzák nyilvánosságra.

— **Házhelyet kapnak a feketicsi földnélküli magyarok.** Kishegyesről jelentik: A feketicsi községi képviselőtestület elhatározta, hogy a községben lakó földnélküli magyaroknak is — számszerint huszonöt családnak — kiutal ingyen-házhelyet.

— **A Los Angeles léghajó visszatért a Portorico-szigetekről.** Lakehurstből jelentik: A Los Angeles léghajó a Portorico-szigetekig kiterjesztett röpüléséről hétfőn ide viszszaérkezett.

— **A Burg-szinházi merénylet két sulyos sebesültjének javult az állapota.** Bécsből jelentik: A sulyosan megsebesitett Panicáné és Bogatinov diák állapota lényegesen javult, alapos a remény, hogy mindaketten életben maradnak. Bogatinov hétfőn már látogatókat is fogadott és Panicáné, akinek sebesülése sokkal sulyosabb, eszméletén van s környezetével már néhány szót is tudott váltani. A gyilkos Carniciu asszonyt a rendőrség beszállitotta az országos törvényszék fogházába.

— **Az angol unionista párt a kommunista propaganda ellen.** Londonból jelentik. A Daily Telegraph parlamenti tudósitója szerint a unionista párt tagjai sürgetik a kormányt, hogy szigoru intézkedéseket tegyen az Angliában egyre növekvő kommunista tevékenység ellen. A lap tudósitója szerint az unionista párt tekintélyes csoportja küldöttség utján kéri fel Chamberlaint arra, hogy Oroszországgal mindennemü üzletet szüntessen be mindaddig, amig a szovjetkormány kötelezettséget nem vállal arra, hogy pénzügyi kötelezettségeit teljesiti és minden angolországi propagandától tartózkodik.

— **Aszfaltozzák a beogradi uccákat.** Beogradból jelentik: Beograd városának járdái rossz kövezetük miatt régen hirhedtek már. Hosszas tárgyalások után most a beogradi községtanács végre megkezdi az uccák kövezetének javitását. Kedden kezdik meg Beograd városának a zagrebi aszfaltgyárral kötött szerződése alapján az aszfaltozási munkálatokat. Egy négyszögméter aszfaltozása hatvanegy dinárba kerül és egyelőre negyvenezer négyszögméter kerül aszfaltozásra. A Kalimegdántól a Sláviáig terjedő két főuccán ezzel egyidejüleg megkezdik a kövezési munkálatokat is, amelyek kilenc millió dinár költségbe kerülnek.

— **Az angol király megnyitotta a birodalmi kiállitást.** Londonból jelentik: A király a királyné kiséretében megnyitotta az angol birodalmi kiállitást. Megnyitó beszédében a király kifejtette, hogy a kiállitás a brit birodalom népeinek és a világnak példát nyujt a békés ujjáépülésre és azoknak a segitő forrásoknak gondos fejlesztésére, a melyeken a brit birodalom felépül. Ezeknek az eszközöknek segitségével — mondta a király — akarjuk ugy befelé, mint kifelé a békét megvalósitani. Beszéde végén a király azt az óhajtását fejezte ki, hogy a kiállitás hozzájáruljon a világ általános jólétéhez és boldogulásához.

— **Panamák a csehszlovák hadseregszállitásnál.** A Prager Tagblattnak jelentik Brünnből: A brünni katonai ruharaktárral üzleti összeköttetésben álló szállitók és cégigazgatók közül többet letartóztattak, mert megvesztegették a tiszteket és a katonákat. A tiszteknek százezrekre menő összegeket fizettek, hogy a szállitásokat gyorsan és simán intézzék el. A letartóztatott szállitók és igazgatók hir szerint huszmillió cseh korona óvadékot ajánlottak fel a szabadlábrahelyezés ellenében. A megvesztegetéssel kapcsolatban még több embert le fognak tartóztatni, akik ebbe az ügybe szintén be vannak keverve.

— **Burgenland magának követeli Liszt Ferenc hamvait.** Bécsből jelentik: A keresztényszocialista Reichspost esti lapjának kismartoni jelentése szerint Burgenland tiltakozást jelentett be Magyarországnak ama kivánsága ellen, hogy Liszt Ferenc hamvait Bayreuthból Budapestre szállitsák. Burgenland igényt tart Liszt Ferenc hamvaira.

— **Magyarország kardbajnoksága.** Budapestről jelentik: Magyarország kardvivőbajnokságáért kiirt verseny befejeződött. Végeredmény: 1. Terstyánszky nyolc győzelem; 2. Garai hat győzelem; 3. Uhnyalik öt győzelem; 4. Mészáros négy győzelem. Glykais a döntőben visszalépett.

— **Henri Marteau Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Fényes külsőségek közt zajlott le szombaton este Henri *Marteau*, az európai hirü hegedűművész hangversenye, amelyen *Miroszavljevics* Mirkó tábornok hadseregparancsnok, dr. *Csirics* Irenej püspök és a zeneélet számottevő tényezői is megjelentek. A művész, Bach, Beethoven, Dvorak, Sarasate és Tschaikovsky müveiből játszott óriási sikerrel. Henri Marteau a hangverseny után igen érdekes élményeket mondott el a Bácsmegyei Napló munkatársának, különösen *oroszországi* utjáról. Moszkvában a Kremlben volt elszállásolva és tiszteletére adott diszebéden aranytálcákban szolgáltak fel. Az orosz müvészek egyébként nagy nyomorban sinylődnek. Glazunovnak, a hires orosz zeneszerzőnek és a petrogradi opera főigazgatójának havi 89 rubel fizetése van, ugyanannyi, mint a szólistáknak és a szinházi munkásoknak. Marteau ezidőszerint a prágai német zeneakadémia rektora.

— **Az Orjuna népgyülése Novisadon.** Noviszadról jelentik: Az Orjuna vasárnap délelőtt féltizenkettőkor a szinház udvarán népgyülést tartott dr. Kovacsevics Antun elnöklete alatt. A népgyülésen, amelyet a május 31-re kitüzött kongresszus előkészitéséül rendeztek, Bircsanin Ilija vojvoda és Radojlovics Milos mérnök, beogradi kiküldöttek mondottak beszédet.

— **A lengyel szocialisták hivei a militarizmusnak.** Varsóból jelentik: A hadsereg költségvetésének tárgyalásánál Liebermann szocialista képviselő egész pártja nevében és megbizásából a következő nyilatkozatot tette: „A háboru előtt, amikor idegen uralom alatt állottunk, mi szocialisták mindig ellene voltunk mindenféle katonai hitel megszavazásának. A világháboruban antimilitarista felfogásunk lényegesen megváltozott A lengyel nemzetet állig felfegyverzett hatalmak veszik körül, amelyek kétségbevonják mai határaink jogosultságát. Ilyen körülmények között, ha nem szavaznánk meg a lengyel hadsereg létszámának emelését, e cselekedetünkkel a mai Lengyelország kapuit nyitnók ki ellenséges érzésü államok hadseregeinek. Mi hivei vagyunk a nemzet határai megvédésének és a hadsereg létszámának emelését a szocialistapárt egyhangulag megszavazza".

— **Yolanda királyi hercegnő gyermekének temetése.** Turinból jelentik: Yolanda királyi hercegnő kisgyermekének temetésén, amely szombat délelőtt folyt le, csak a királyi család és a Calvi-család tagjai voltak jelen. A kis koporsó alig volt látható a pompás virágok és koszoruk között, amelyeket az ismerősök és a királyi család tagjai küldtek. Sem Yolanda hercegnő, sem a király nem jelenhettek meg a temetésen.

— **Virágkorzó a Práterben — autókkal.** Bécsből jelentik: A háboru óta szombaton volt a Práterben az első virágkorzó. Autók szakadatlan sora vonult fel virágdiszben, divatáru és egyéb cégek reklámkocsikat küldtek ki, mindenki ünnepi diszbe öltözött, a külföldi követségek tagjai közül is többen részt vettek az impozáns virágkorzón. Egy feltünő hiánya volt a régi virágkorzókkal szemben, hogy a lovaskocsik teljesen eltüntek.

— **Elfogták a beocsini postalopás tettesét.** Noviszadról jelentik: Vasárnap éjszaka a noviszadi rendőrőrjárat a hidsáncok alatt elfogta Tafe József volt postatisztet, akit a rendőrség az Erdélyi Pálné kárára nemrég elkövetett hegedülopás miatt köröz. Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy Tafe követte el április 15-ikén a beocsini postalopást, amely alkalommal több pénzeslevél és csomag eltünt. Azt hiszik, hogy a mult évben Tafe lopta el a beocsini postáról eltünt kétszázezer dináros pénzeslevelet is, amit azonban Tafe egyelőre tagad, mig a többi lopásokat beismerte.

— **Román repülőgépgyár Fogaras mellett.** Nagyszebenből jelentik: A román kormány illetékes minisztériumai pénzügyi érdekeltségekből összehivott értekezleten elhatározták egy repülőgépgyár felállitását, mely a hadsereg repülőgépeit fogja gyártani. Abban is megállapodtak, hogy a gyárat a fogarasmegyei Sárkány községben állitják fel. 120 millió lei lesz az alaptőke, amelyből negyvennégymilliós francia tőkére számitanak.

— **Dr. Cseremov Györgyöt elmozditották a Szrnao novisadi elnökségétől.** Novisadról jelentik: A novisadi *Orjuna*, mint már megirtuk vasárnap Novisadon felvonulást és a május 17-én Beogradban megtartandó Orjuna-kongresszus érdekében propagandagyülést tartott. A novisadi szrnaosok elnöke: dr. *Cseremov* György városi tiszti orvos az elmult napokban bizalmas értekezletre hivta egybe a novisadi Szrnaoszervezetet és azon azt az előterjesztést tette, hogy az Orjuna gyülését meg kell akadályozni. Néhányan a vezetőség tagjai közül vérfürdőtől féltek és ennek megakadályozására megirták Cseremov veszélyes tervét a Szrnao beogradi központjának, amely Aranicki beogradi törvényszéki birót, a Szrnao országos főbizottságának tagját küldte ki a készülő támadás leszerelésére. Aranicki vasárnap Novisadra érkezett, a támadást letiltotta, dr. Cseremov György városi orvost a novisadi Szrnao szervezet elnöki tisztétől elmozditotta és a szervezet élére, az uj elnök megválasztásáig ideiglenes vezetőt jelölt ki.

— **A tengeralattjárók legnagyobb ellensége.** Párisból jelentik: A világháboru nevezetes alakja hunyt el most Toulonban: Paul *Guirand* hajóskapitány. A francia haditengerészet egyik legkitünőbb főtisztje volt, aki a németeknek a legtöbb kárt okozta a tengeralattjárók elleni háboruban. A háboru alatt egy ujfajta lövedéket is talált föl, amellyel husz méternyire a viz alatt is el lehetett találni az ellenséges hajókat.

— **A vajdasági malomtulajdonosok gyülése Becskereken.** Becskerekről jelentik: A gazdasági malomiparosok szövetsége vasárnap a kereskedelmi és iparkamara helyiségében *Jankovics* Koszta elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a bácskai és bánáti malomtulajdonosok vettek részt és arról tanácskoztak, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a Beogradban e hó 20-án tartandó központi értekezleten, amelyen a Horvátországból és Szlovéniából való kedvezményes lisztszállitásokról lesz szó. A malomtulajdonosok azt határozták, hogy tiltakozni fognak a kedvezmény engedélyezése ellen.

— **Csalásért három évi fegyházra itélték egy kereskedelmi utazót.** Becskerekről jelentik: A törvényszék büntető tanácsa hétfőn tárgyalta *Fischer* Emil becskereki kereskedelmi utazó bünügyét, akit az ügyészség csalás és magánokirathamisitás büntettével vádolt. Az utazó *Schneider* János becskereki dobozgyárának volt a képviselője és főleg Délszerbiában dolgozott. Januárban azután kiderült Fischerről, hogy hamisitott megrendeléseket küldött be, amelyek után felvette a jutalékot, azonkivül megrendelőktől előleget vett fel, amelyekkel nem számolt el és ezenfelül huszezer dinárral károsította meg Schneidert. A biróság Fischert a bizonyitási eljárás befejezése után három évi fegyházra itélte. Sulyosbitó körülménynek vették, hogy Fischert 1921-ben hamisbukásért már elitélték és a börtönből csak *nemrég* került ki.

— **Ecetsavat ivott egy becskereki kisgyerek.** Becskerekről jelentik: Vasárnap reggel Magyarek Milán becskereki földmives bejelentette a rendőrségen, hogy *négyéves* leánya, Zorka, ecetsavat ivott és meghalt. A kisgyerek szombat délután valahogy hozzájutott a szekrény tetején levő ecetsavas üveghez és azt kiitta. Szülei nyomban észrevették, orvost hivattak, de már nem lehetett segiteni a szerencsétlen gyereken.

— **Vasuti baleset.** Noviszadról jelentik: Jovanovics Jován petrovaradini autóosztagbeli közkatona hétfőn délután Beogradba akart utazni, azonban késön érkezett a pályaudvarra és már csak a robogó vonatra ugorhatott fel. Ugrása oly szerencsétlenül történt, hogy a kocsi lépcsőjéről lesett és sulyos belső sérüléseket szenvedett. A katonát a noviszadi kórházba szállitották.

— **Letartóztatott dollárcsaló.** Budapestről jelentik: A főkapitányságon az Eldorádó-kávéház főpincére följelentést tett Witt Lóránt állásnélküli hivatalnok ellen, aki egy aranyórát vett tőle és egy huszdollárossal fizetett, amelyről utóbb kiderült, hogy hamis. Witt Lórántot pénzhamisitás gyanuja miatt bevitték a főkapitányságra. Itt megállapitották, hogy egy nőismerősétől vett el két darab huszdollárost és mikor a nő patáliát csapott, azzal adta vissza az egyiket: „Nesze, ugyis hamis". Miután Witt tudta, hogy a bankjegy hamis, csalás miatt letartóztatták és a rendőrség most keresi a hamispénzek forgalombahozóit.

— **Házasság.** Engler Mancy és König Béla folyó hó 12-én déli ½1 órakor tartják esküvőjüket Zinaj Jovina ul. 12. (Minden külön értesités helyett.)

— **A zsidó Népkonyha husvétja.** A szuboticai zsidó Népkonyhához a husvéti ünnepek alkalmából a következő természetbeni adományok érkeztek be: Löwenthal Henrikné 100 tojás, Glied Adolfné 50 tojás, Buchwald Hermanné 1 kosár burgonya, 1 kosár hagyma, Lövy Mórné 100 tojás, Hartmann Rafaelné 3 kosár burgonya, hagyma és 200 tojás, özv. Reich Bertalanné 50 tojás, Schweiger Lipótné 50 tojás, Neményi Miksáné krumpli, zöldség, sárga répa, Montag Izsóné zöldség, répa, zöld bab, Herczl Józsefné husvéti cukor, burgonya, Goldner Edéné burgonya, Sándor Zsigmondné 25 tojás, hagyma, burgonya, Glied Vilmosné egy zsák burgonya, Spitzer Lipótné 50 tojás, Neumann Oszkárnétól 30 tojás, Spórer Mórné 100 tojás, Kriszháber Jenőné 25 kg. burgonya, Deutscher Dávidné zöldség, burgonya, Rosenfeld Sándorné 25 kg. krumpli, Spitzer Józsefné zöldség, burgonya, Donáth Lipótné 25 tojás és zöldség, Váczi Józsefné 50 tojás, Deutsch Imréné burgonya, Spitzer Ignácné burgonya, Obláth Náthánnétól egy zsák burgonya, Körösi Gézánétól 5 kg. szilva, 5 kg. lencse, Weisz Jenőné egy kosár zöldség és sárga répa, Kunetz Jakabné 7 kg. bab, 2 kg. zöld bab, 2 kg. mák, Décsei és Társa 50 kg. só.

— **Szurkálás.** Becske Mihály tizennyolc éves legény vasárnap éjjel egy halasi-uti korcsmai helyiségben tartott bálból igyekezett hazafelé VI. köri lakására, amikor az uton ismeretlen fiatalemberek megtámadadták és bicskával jobb és balkezén megszurkálták. Segélykiáltásaira a támadók elfutottak. A sebesült legényt a mentők kórházba szállitották.

— **A Saguly—Leirer pör.** Budapestről jelentik: Hétfőn folytatta a járásbiróság Saguly Ferencnek Leirer Lőrinc ellen inditott pörének tárgyalását a husz milliós jutalom ügyében. Leirer ügyvédje dr. *Füredi* Mór kijelentette, hogy senki se kivánhatja egy apától, hogy leánya gyilkosát vagy annak büntársát megjutalmazza, majd a járásbiró kérdésére azt válaszolta, hogy Leirer Amália végrendeletében *Kertens* Tódort tette meg örökösévé. A tárgyalás folytatását keddre halasztották és azon Leirer Lőrincet is ki fogják hallgatni.

— **Lezuhant Budapesten a bécsi repülőgép.** Budapestről jelentik: Hétfőn délután három órakor Mátyásföldön lezuhant a Bécsből érkező repülőgép. A gépnek nem volt utasa, csak postát szállitott. A repülőgép pilótája *Gyergye* József szörnyethalt és a gép teljesen összetört.

LEGUJABB

Bolgár képviselő tanácskozása a kisantant külügyminisztereivel

A bukaresti konferencia harmadik napja

Bukarestből jelentik: A kisantantkonferencia harmadik napján Benes, Nincsics és Duca külügyminiszterek a kisantant két-két államát érdeklő speciális kérdésekről tárgyaltak. Ezek a tárgyalások minden esetben megegyezésre is vezettek.

A tanácskozó külügyminisztereket hétfőn délután felkereste *Vasziljev* Gregor bolgár képviselő, aki előbb *Duca*, majd *Nincsics* külügyminiszterrel folytatott beható és mindvégig szivélyes hangu tanácskozásokat. Ezeknek a megbeszéléseknek a kibocsátott hivatalos kommüniké szerint nincs semmi befolyásuk a bolgár hadsereg létszámfölemelésének kérdésében hozott határozatra.

Hindenburg elfoglalta az elnöki széket

Hétfőn délután zajlott le az ünnepélyes fogadtatás Berlinben

Berlinből jelentik: Az uj birodalmi elnök különvonata hétfőn délután öt óra ötven perckor érkezett meg a Herrn-strassei pályaudvarra. Hindenburg elnököt a pályaudvaron a polgári és katonai hatóságok fejei várták és megérkezésekor ünneplő beszéddel fogadták, amelyre az elnök rövid — *papirlapról felolvasott* — beszédben válaszolt.

A pályaudvari fogadtatás után az elnök *Luther* birodalmi kancellár kiséretében autón a kancellári hivatal felé vette utját. Az elnök autóját egy szakasz diszegyenruhás lovasrendőr követte. A katonaság részéről csupán repülőgépek kisérték Hindenburg autóját, amelyek egész uton *virágot szórtak az elnökre.* Azon az utvonalon, amelyen az elnök autója végighaladt, erős rendőri készültséget állitottak föl, hogy az esetleges rendzavarásoknak elejét vegyék. Az uccákon nagy néptömeg nézte végig az elnök bevonulását. Kisebb kommunista csoportok egyes helyeken pfuj!-kiáltásokkal fogadták az uj elnököt, összeütközésre azonban nem került sor a tüntető kommunisták és rendőrség között.

A kancellár palotájában az uj elnök letette a birodalmi elnöki esküt és átvette hivatala vezetését.

— **Négy évi fegyházra itélték a suboticai munkásbiztositó sikkasztó hivatalnokát.** *Becsula* Nikola, a szuboticai munkásbiztositó pénztár tisztviselője *Brand* János munkás nevére két táppénznyugtát hamisitott 475·99 dinár értékben, a táppénzt felvette és elköltötte. Ugyanilyen módon *Fehér* János nevére 1058·40 dinároс nyugtát hamisitott és rávezette dr. *Mezei* István nevét. Hasonlóképpen *Tomkarics* Erzsébet nevére 264, *Bajai* János nevére 1050, *Vicei* Vinko nevére 213, *Spusanszki* József nevére 258, *Gutwein* Péter nevére 1073·20, *Horvát* Kálmánné nevére 186·26 dinároс nyugtát hamisitott, a pénzeket felvette és elköltötte. *Sloboda* Vince 54·10 dinároс táppénzét, mint pénztárnok, kétszer vette fel, egyszer átadta a félnek, egyszer elsikkasztotta. A szuboticai törvényszék 1924 január 23-án öt évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre itélte. A noviszadi felebbviteli biróság 1924 julius 29-én helybenhagyta az itéletet. A noviszadi semmitőszék hétfőn a büntetést négy évi fegyházra, 500 dinár pénzbirságra és négy évi hivatalvesztésre szállitotta le.

Mielőtt vásárol jégszekrényt, sörapparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jégszekrény-, fabutor- és rézárugyárától Subotica, Jugovićeva 25.

— **Jugoszláv festők és szobrászok kiállitása Szentán.** Szentáról jelentik: Kedden délelőtt nyilik meg a jugoszláviai festők és szobrászmüvészek kiállitása Szentán a városház disztermében. A kiállitók között vannak Becity Vladimir, Krakovity József, Krsinity Ferenc, Mesrovity Iván, Sulentity Zlatko, Varga Vladimir, Mise Jerohu. A kiállitást, amelynek rendezését dr. *Knyezsevity* Milos polgármester és *Gyorgyevity* Slobodán főszolgabiró vállalta magára, *Vuics* Jocó volt országgyülési képviselő fogja ünnepélyes keretek között megnyitni.

— **Tettenért vagonfosztogató.** Becskerekről jelentik: Szombatról vasárnapra virradó éjjel a becskereki vasutállomás éjjeli őre észrevette, hogy valaki feltör egy lepecsételt vasuti kocsit. El akarta fogni a vagonfosztogatót, de az elmenekült. Kiderült, hogy az ismeretlen hat vagont nyitott fel, az árut felturkálta, de semmit sem vitt el. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Noviszadi rendőri hirek.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség letartóztatta Birnberg József magyarországi visegrádi 27 éves fiatalembert, aki Novisadon több csalást követett el. Kiderült, hogy Birnberg Józsefet a budapesti rendőrség zsebmetszés miatt már régóta körözi. A rendőrség meginditotta a nyomozást, hogy a zsebmetsző jugoszláviai bünlajstromát összeállitsa. — A rendőrség letartóztatta Bosnyákovics Jocó rovottmultu fiatalembert, aki vasárnap éjszaka Gruics Zóra vásári árusnőtől egy láda narancsot ellopott. — A noviszádi rendőrfőkapitányság a legutóbbi gyakori balesetek miatt hétfőn ujabb rendeletet adott ki az autók és kerékpárok megrendszabályozására, amelyben szigoru büntetés terhe mellett figyelmezteti a járművek tulajdonosait az előirt mérsékelt sebesség betartására.

— **Milner lord lesz az oxfordi egyetem kancellárja.** Londonból jelentik: Az oxfordi egyetem kancellárjává az elhalt *Curzon* lord helyébe *Milner lordot* fogják megválasztani. A jelölés kilátásait egy időre kétségessé tette, hogy Milner lord sulyosan megbetegedett, ujabban azonban a beteg állapota igen jelentékenyen javult.

— **Emlék Frankl Rózsinak.** Budapestről jelentik: *Frankl* Rózsinak, a fiatalon öngyilkossá lett és Szuboticán is jól ismert zongoramüvésznőnek a magyar zenei világ jelesei emléket akarnak állitani. Erre a célra május végén hangversenyt rendeznek, amelyen mások között *Bartók* Béla, *Dohnányi* Ernő, *Linz* Jenő müködnek közre. A kiváló tehetségnek és a magyar zeneinterpretáció egyik nagy veszteségének szól majd a tervezett emlék, amelynek szolgálatába a legkiválóbb magyar müvészek állanak.

— **A szubotical adókivetések.** A harmadosztályu kereseti adót kivető bizottságok hétfőn a következő adóalapokat állapitották meg: *I—IV. kör:* Frank Pál 1500—400, Greski György 1500, Januska Vinkó 250—100, Majlát György 250, Pintér Simon 750, Balazsevics Szilveszter 1000, Mihajlovics Antal 1500, Aleksics Zvezdan 1500, Framebent Mihály 750, Kubat Ferenc 750, Matkovics Antal 750, Miljacski Jósó 750—375, Kis József 750, Rudics Momka 4000—1000, Skenderovics György 250, Gál Sándor 200, Vojnar Béla 250, Begecki Iván 100—400, Vojnics István 200—50, Rakics Sándor 100, Szekeres Mihály 200, Baracki Antal 250, Gabrics Márton 200, Szabó Imre 400—100, Pertics István 250—100, Kovács Ferenc 400—100, Liposcsák Antal 100, Januskó Pálné 250, Farkas Györgyné 150, Farkas Istvánné 250—125, Gál József 250, Keli Erzsébet 250—125, Kozla Antal 250—125, Némat Józsefné 250, Pelhe Ferenc 4000, Gál József 250, Bosnyák P. Harkai 250, Harkai Katalin 250—125, Benyhe Nándor 150—75. — *V—VIII. kör:* Bakos Iván 75, Baka István 763.70—1007.50, özv. Bakos Mihályné 75, Balog Pál 47.50, Barát Rókus 60, Baria Jócó 75, Barna György 75, Béla Antal 75, Béla József 60, Benarik András 75, Budanovics Majko 687.50—1156.25, Bubori István 30, Bodor Mihály 750—1013.75, Blaida Joso 812.50—1170.25, Bata István 897.50—1206.25, Berta András 63.75, Berta Pál 63.75, Bezse Felo 63.75, Blum Mihály 63.75, Bares Giga 63.50, Borsos Gyula és Vince Mihály 706.25—1118.75, Bunát István 882.50—1126.25, Batik Kollár 971.25—1590, Barna György 712.50—1181.25, Barát Kollár 1403.75—2092.50, Bálint Tamás 800—1158.75, Bálint Tamás 56.25, Belind Maca 886.25—1022.25, Bakos Iván 812.50—1281.25, Babusák Jócó 1327.50—2171.25, Béla Jócó 11.25, Benedek Péter 63, Benarix Lajcsó 812.50—936.25, Budanovics Antalné 656.25, Bercsai András 787.50—1256.50, Berényi István 787.50—1128.25, Berget Pál 847.50—1353.75, Csipak Mihály 747.50—1187.50, Csáti Mihály 875.75—1342.50, Csárdás Ferenc és Fenyves József 1412.50—2193.75, Crnkovics Kálmán és Kollár Pál 691.50—1160.25, Csákány Antal 56.25, Dudás András 825.75—1065.50, Csáti József 750—1218.75, Crnkovics Kálmán és társa 56.25, Cvitter Vécó 75, Csokós Mihály 45, Csisa István 60, Csáti Mihály 18.75.

— **Hovi forduljanak a segélytől megfosztott rokkantak?** A szociálpolitikai minisztérium a rokkantbizottság határozata alapján számos vajdasági rokkanttól további intézkedésig megvonta a rokkantsegélyt. A miniszteri rendelet által sujtott rokkanták legtöbbje a noviszadi rokkant-ügyosztályhoz fordult azzal a kéréssel, hogy a segélyeket tovább is utalják ki. A novisadi rokkanthivatal most a hatóságokhoz körlevelet intézett, amelyben közli, hogy teljesen hiábavaló a panaszokkal hozzáfordulni, mert a rokkanthivatal nem segithet a rokkantakon és azt sem tudja, hogy miért vonták meg a segélyeket. Utasitja ellenben a rokkantakat, hogy minden esetben a rokkantegyesület novisadi végrehajtóbizottságához forduljanak tanácsért, mert az egyesület foglalkozik a segélybeszüntetés okainak kikutatásával és a rokkantsegélyek felujitásának esetleges kieszközlésével.

— **Villamosszerencsétlenség Bécs környékén tizennyolc sebesülttel.** Bécsből jelentik: Vasárnap este *Mauer* mellett a főváros környékén a 60-as villamos járat egy szerelvénye, amelyben körülbelül hatvan kiránduló utazott és az M-vonal egy villamosvasut kocsija teljes sebességgel összeütközött. Mind a két kocsi összetörött és tizennyolc utas többé-kevésbé sulyosan megsebesült.

— **A torontálmegyei közmüvelődési egyesület Jókai-ünnepélye.** A torontálmegyei közmüvelődési egyesület junius 24-én Jókai-ünnepélyt rendez. Az ünnepély programját most állitja össze a rendezőség.

— **A sztaribecsei paros olvasókör** műkedvelőelőadása. A sztaribecsei paros olvasókör május hó 10-ikén este műkedvelő előadást rendezett, amely alkalommal *Török* Rezső és *Magyar* László »Juhászlegény, szegény juhászlegény« cimü énekes szinjátékát adták elő nagy sikerrel. Az egyes szerepekben Görbe Jánosné, Brankovics Maca, Fetter Imre, Koncsek Tibor, Erdélyi János, Görbe János, Tóth Sándor, Katona Aranka, Gavanszki Babus, Deák Bözsi, Simovics Bözsi, Koncsek Gizi, Koncsek Annus, Schönaug László, Koncsek János, Agócs Vilmos, Fárbás Illés, Görbe Jánosné, Görbe János, Brankovics Maca, Tóth Sándor, Agócs Vilmos, Koncsek János, Kocsik Károly, Horváth S. Pál, Bácskai László nyujtottak jó alakitást. A darab előadását május 31-ikén megismétlik.

— **A bál után.** Vasárnap éjjel a Halasi uton, az ugynevezett Központi vendéglőben bál volt. A bál után, az utcán, néhány jókedvü bálivendég lövöldözni kezdett. Petrekánovics József huszonhárom éves fiatalember éppen akkor távozott a bálból, amikor a lövöldözés volt. Ettől megijedt és futni kezdett. A jelenlevő rendőrök, akik a lövöldözőket keresték, azt hitték, hogy a futásnak eredt legény lőtt, üldözőbe vették, mire a megijedt legény futásközben elesett. Esése olyan szerencsétlen volt, hogy homlokán sulyos sérüléseket szenvedett. Mentők szállitották a kórházba.

— **Május tizennegyedikén** már szabad ég alatt élvezheti a közönség a legjobb filmeket. Megnyilik a Kertmozi. A mozi olyan közkedvelt szórakozóhely, hogy nyáron is nehezen nélkülözik. Arra azonban még a leglelkesebb mozilátogatók sem kaphatók, hogy forró nyári napokon beüljenek a téli mozgó nézőterére. Május tizennegyedikén, csütörtökön este fél kilenc órakor már meg is nyilik Subotica legkedveltebb nyári mozgója: a Kertmozi. Ennek a nyárimozgófényképszinháznak az előnye, hogy nemcsak szép nyári napokon tarthat előadást, hanem bármikor. Az eső sem riaszthatja el a látogatókat, mert kedvezőtlen idő esetén átsétálhatnak a Lifka-mozi fedett termébe. A kertmozi megnyitó müsora Asszonyok ellensége, látványos szinezett filmrevü, mely méreteiben a Königsmarkot és Csatát felülmulja, valamint a Subotica—Sombar válogatott mérkőzése máius 10-én.

Lepedat i Jovanović. Suboticán vásárolt sorsjegyek közül május 9-én kisorsoltatott:

5000 dinárt nyert: 6550

3000 dinárt nyert: 13104 72436 79966 109600 92021

1000 dinárt nyert: 29630 30766 47456 107109 131946 145374

400 dinárt nyert: 6741 76 82 11918 32 83 13156 94 13918 20 14305 23059 80 27468 28060 30765 37418 68 39241 41759 44263 47403 13 38 85 53014 76 55668 56134 35 58 58821 68876 71245 76 73902 27 50 79942 52 86106 62 86536 38 85 09 92009 93125 81 104156 78 112427 117344 51 119501 19 122923 53 68 131957 132443 133216 35 66 134458 136370 145308 68 148012 70 149224 75 80

— **Háboru a noviszadi református egyházban.** Noviszadról jelentik: Vasárnapi számunkban beszámoltunk arról a harcról, amely a noviszadi református egyházban a hivők jelentékeny része és *Horváth* Lajos lelkész közt kitört és amelynek egyik epizódjaként a május 3-án megtartott és az egyházi hatóságok által törvénytelennek minősitett egyházközségi közgyülésen megválaszott uj presbitérium — amelytől a lelkész az esküt kivenni vonakodott — elhatározta, hogy vasárnap elfoglalja hivatalát. Vasárnap délelőtt az istentisztelet után a régi presbitérium tagjai közül mintegy 12—13-an egybegyültek a lelkészi hivatalban, ahova őket *Horváth* Lajos lelkész presbiteri gyülésre hivta össze. De megjelent ott Balogh István egyházközségi gondnok vezetésével a május 3-án megválasztott 24 tagu uj presbitérium 20 tagja és résztvett a mindig nyilvános presbiteri gyülésen — *hallgatóként.* Horváth Lajos lelkész megnyitotta a gyülést, felolvasta a meghivottak közül megjelentek névsorát és megállapitotta a gyülés határozatképességét. Ezután a szokásos imát mondták el és amikor a napirenden levő tárgyakra került volna a sor, Horváth lelkész bejelentette, hogy *Németh* Lajos presbiteri jegyző *zárt ülést* inditványozott. Az inditványt a *régi* presbiterek *megszavazták,* mire a lelkész felszólitotta a hallgatóság sorában helyet foglalt és csendesen viselkedő Balogh Istvánt és társait, hogy hagyják el a termet és ecélból az ülést tiz percre felfüggesztette. Minthogy annak letelte után sem volt hajlandó az uj presbitérium kivonulni, *az egybehivott presbiteri gyülést a lelkész felosztatta és annak megtartására uj határidőt fog kitüzni.* Balogh István és hivei még egy kis ideig várakoztak és szintén eltávoztak.

Mi a »Saurol«? A nyugati kulturáramlat egy eredeti párisi ujdonságot hozott hozzánk: a »Saurol« arcpakolást, mely a kozmetika terén korszakalkotó jelentőségü. Hatása frappáns. Az arcbőrt üdévé teszi, a redőket kisimitja. Rendkivül kellemes, ártalmatlan, használata egyszerü, egyedül is végezhető. Főelárusitó Jugoszlávia területén: Roth Olga kozmetikai intézete, Subotica. Kérjen próbatubust!

ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN" a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA" DROGERIJA NOVISAD

— **Ujabb merényletek lengyel vonatok ellen.** Varsóból jelentik: A lapok ujabb vasuti merényletekről számolnak be. A Riga és Vilna közötti vonalon, Duksita mellett merénylők közvetlenül a gyorsvonat beérkezése előtt aknát helyeztek le a vasuti hid alatt. A Vilnából odahivott rendőrség azonnal meginditotta a vizsgálatot. — Lublin mellett vasuti szerencsétlenség történt, amelyet szintén merényletre vezetnek vissza. Azokat az egyéneket, akik a vasutak elleni merényletekben gyanusaknak látszanak, haditörvényszék elé állitják és az itéletet azonnal végrehajtják rajtuk.

Ügyvédi iroda megnyitás Bácstopolyán. Dr. *Sztakics* Labud, a noviszadi jogászvilág előnyösen ismert egyénisége, Bácstopolán *ügyvédi irodát* nyitott.

KINTORNA

Egy kövér ur szalad a Wilsonova-uccán; szája előtt zsebkendőt tart.

— Honnan, honnan? — állitja meg egy barátja.

— Fogorvosnál voltam a lyukas fogammal.

— No és fáj még a foga?

— Nem tudom, — feleli a kövér ur rejtélyesen.

A másik egészen megdöbbenve kérdi:

— Hogy-hogy nem tudja?

— Tudniillik, — mondja a kövér — *a fogam ott maradt a doktornál.*

*

A szentai ortodox hitközség két vezető tagja beszélget.

— Hallom, — mondja az egyik — a fiad jó állást kapott Berlinben.

— Igen, filmszinész lett.

— Mi az?

— Tudod, az roppant egyszerü, — magyarázza a másik — *az ember éppugy beszél, mint máskor, csak nem szól egy szót se.*

*

Megnősült egy szombori kereskedő és ismerősei ebből az alkalomból — hogy enyhitsék a csapást — értékes ajándékkal lepték meg.

A lakodalmi vacsora alatt hangzott el ez a beszélgetés:

— Nagysád mit adott az ifju párnak?

— Egy kávészervizt tizenkét személyre. És maga?

— Én egy *teaszürőt huszonnégy személyre.*

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. május 11.

Budapest valuta 1125—1147, deviza 1145—1153.

Prága valuta 54.45—54.95, deviza 54.7250—55.2250.

Berlin valuta 6.73—6.7750 milliárd márka, deviza 6.7850—6.8050 milliárd márka.

Bécs valuta 1143—1149, deviza 1144.75—1148.75.

London deviza 2.96.

Newyork valuta 162.25.

—

Zürich, máj. 11. *Zárlat:* **Beograd** 8.35, Páris 2687, London 2506, Newyork 516.75, Brüsszel 2610, Milanó 2122.5, Amsterdam 20775, Berlin 123, Bécs 72.80, Szófia 3.775, Prága 15.30, Varsó 99.45, Budapest 72 ötnyolcad, Bukarest 2.525.

Noviszadi terménytőzsde, máj. 11. Buza bácskai, 76 kg.-os 490 dinár, tengeri, bácskai 195—197.50 dinár, korpa, szerémségi 180 dinár.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A novisadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai álása a következő: *Duna:* Bogojevó 483 (+1), Vukovár 400 (+8), Zemun 422 (+7), Szmederevó 477 (+8), Orsova 398 (+10). *Dráva:* Maribor 159 (+8), Donji Miholjac 221 (—43), Oszijek 338 (—16). *Száva:* Zagreb 82 (—14), Sisak 560 (—75), Bród 644 (+10), Samac 500 (—8), Mitrovica 518 (—4), Beograd 359 (+5). *Tisza:* Becse 284 (+8), Titel 392 (+10). *Kupa:* Karlovac 146 (—35). *Una:* Novi 216 (—32). *Vrbas:* Banja Luka 141 (—11). *Boszna:* Doboj 94 (—8). *Drina:* Zsornik 98 (—2).

SPORT

Kehrling legyőzte afranciavilágbajnokot

Budapestről jelentik: Nagy feltünést keltett, hogy a Davis-Cup vasárnapi mérkőzésén *Kehrling* Béla magyar tenniszbajnok legyőzte *Borotrát,* a francia világbajnokot. Az érdekes küzdelem a következőképp folyt le:

A *magyar bajnok kezdi* a szervicet. Az első játszmát elveszti. De csakhamar kiegyenlit: 1:1. Borotra előző napokon tapasztalt jókedvének nyoma sincs s amikor Kehrling magához ragadja a vezetést (2:1), lefagy ajkáról ismert mosolya is. Gyilkosan plasziroz és kiegyenlit. Kehrling azonban löfgémet szervál 3:2! 4:2. Borotra nevet. A linebiró Borotra rovására történő tévedését Kehrling nobilisan két szándékosan félreütött service labdával egyenliti ki: 5:2. Borotra most lassan előrenyomul, oldalra kiplaszirozott smashei védhetetlenek. Kehrling pihen. 5:3, 5:4, 5:5. Kehrling a második löfgémet szerválja: 6:5. Ekkor a szemébe vágódik valami porszem és az észrevehető handicap miatt Borotra 6:6, 7:6 után 8:6 arányban megnyeri az első szettet. A második szettben ismét Kehrling vezet. 1:0. A játék ellanyhul. 2:0. A magyar bajnok harmadik löfgémjét szerválja: 3:0! 4:0, 5:0. Borotra servicei után most lefut és sideline-jai pontosan találnak. 5:1. De a szettet leadja. 6:0! Leirhatatlan a lelkesedés. Borotra is gratulál. A harmadik szettben Borotra kezdi a servicet, azonban elveszti. 1:0, 2:0, 2:1-re vezet Kehrling, aki a hálónál gyönyörü smasheivel, száguldó backhardvolleyval a francia bajnokot sarokba szoritja. 3:1. Borotra most ujra aktiv. Smash-drivejei félelmetesen süvitenek. 3:2, 4:2-re vezet Kehrling. Erős küzdelem indul meg minden pontért. 4:3. A francia kiegyenlit: 4:4. De Kehrling ujra megszerzi a vezetést, 5:4 és roppant izgalmas játék után fortilöf, majd djusz árán a negyedik szettlabda után övé a szett. 6:4. Most szünet jön. Feszült izgalomban nyüzsög a közönség. Borotra kezdi a negyedik szettet és hálójátéka eredményes: 1:0. De Kehrling kiegyenlit: 1:1, *életének talán legszebb játékát produkálja,* valóságos közelharc fejlődik ki s a magyar bajnok sietteti a döntést. 2:1, 3:1, 4:1. Borotra letörik és nevetve legyint, egy alkalommal pedig *szimpatikusan figurázza ki tehetetlenségét:* leborul Kehrling egy gyönyörü volleyja után: 5:1. Borotra még egy utolsó gamet csinál. És már közeledik a meccslabda. Mindenki lélekzetvisszafojtva figyel. És Kehrling backhandre kiütött lábdája elintézi a szett és ezzel a meccs sorsát. 6:2. Végeredmény tehát 6:8, 6:2, 6:4, 6:2 Kehrling javára.

A magyar-osztrák birkózóverseny. Budapestről jelentik: Az osztrák-magyar birkózóverseny a következő eredménynyel végződött. Részletes eredmény: *Első menet:* I. Magyar győz Zdanek ellen 13 p. 30 mp. alatt karáthuzással és hidbetöréssel. — II. Német győz Mezulián ellen pontozással (egyhangulag). — III. Seszta győz Jánossy ellen pontozással (egyh.). — IV. Matura győz Fischer ellen pontozással (egyh.). — V. Badó győz Wiesberger ellen 3 p. alatt csipődobással. VI. Perlesz győz Ferenczy ellen pontozással. *Második menet:* I. Magyar győz Zdanek ellen 14 p. alatt, karlefogással. — II. Németh győz Mezulián ellen pontozással (egyh.). — III. Seszta győz Jánossy ellen pontozással (egyh.). — IV. Fischer győz Matura ellen 13 p. alatt (öntuss). — V. Wiesberger győz Badó ellen pontozással. — VI. Ferenczy győz Perlesz ellen pontozással (egyh.).

LEGFŐBB IDEJE!

hogy Ön is meggyőződjék, hogy 1 pár „Kulcs"-jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár harisnya. Kapható minden üzletben.

Harisnyák „Kulcs" nélkül hamisitottak.

3615—7

Vendéglősök

fedezzék be idejekorán eredeti THONET kerti székben szükségletüket

KRAUSZ EDE

egyedárusitónál NOVISADON

KERT MOZI

(Lifka Bioskop udvarában)

FELAVATÓ ÜNNEPÉLYE

folyó hó 14-én, csütörtökön, este 1/2 9 órakor lesz megtartva, melyre Subotica és környékének társadalmát tisztelettel meghivjuk

Szinre kerül a szezon egyik világattrakciója

Asszonyok ellensége

láványos kiállitásu szines filmrevü 8 felv., mely méreteiben felülmulja a „Königsmarkot" és „Csatát"

Előadások alatt az I. divizió hangversenyez!

NYILTTÉR.

Bayer Vilmos fájdalomtól megtört szivvel, de Isten akaratában megnyugodva jelenti, hogy forrón szeretett édesanyja

özv. BAYER GYÖRGYNÉ
szül. VEITH KAROLIN

folyó évi május hó 11-én hajnalban 79 éves korában rövid szenvedés után az örökké valóságba költözött.

Szeretett halottunk földi maradványait folyó évi május hó 12-én délután 5 órakor fogjuk a gyászházból (VI., Petrogradska ul. 14) az ágostai evangelikus egyház szertartásai szerint a bajai temetőben levő családi sirboltban örök nyugalomra elhelyezni.

Subotica, 1925. május 11-én.

A Mindenható adjon neki örök nyugodalmat!

Az elhunytat siratják: Egyetlen nővére özv. **Wébel Ferencné** szül. **Veith Jozefa.** Unokahuga özv. **Wébel Lujza** családjával és unokaöccse **Wébel Béla** családjával. Továbbá számos rokonai és ismerősei. 4080

A ránk szakadt sulyos csapásban nyilvánitott részvétet hálásan köszönik

özv. Pollák Lajosné és gyermekei.

Árverés

Ingusz Lipót ludaspusztai szőlője és szántói épületekkel együtt 1925. évi május 27-én délelőtt 9 órakor a suboticai járásbiróság 21. számu szobájában birói árverésen el lesznek adva.

Érdeklődőknek közelebbi részletekről felvilágositást ad

Dr. Schick Károly
ügyvéd Kula.

4066

Árverés

1925. május 17-én délután 3 órakor Novibečejen (Banat) néhai Iličić Živa pék 527 számu házában nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek eladok:

1 Ford autót
1 Fordson traktort ekével

Közelebbi felvilágositás nálam

König Andor
Novibečej

4067

‚VESNA' HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG
SUŠAK

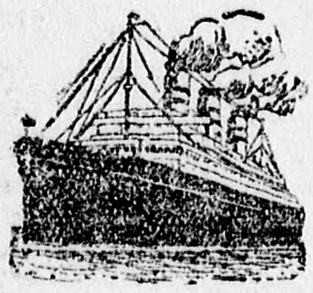

Rendszeres személy és áruforgalom
DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA
Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágositással szolgál:
ALDAN SZVETISZLAV váltó üzlete **VELIKA-KIKINDA.**

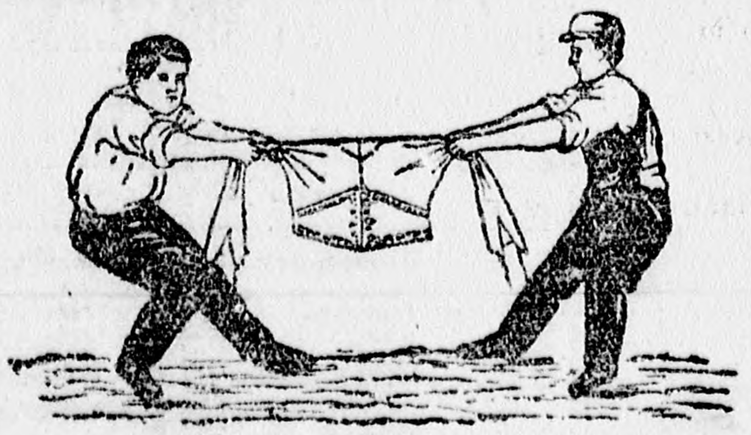

ELSZAKITHATATLAN FEHÉRNEMŰ
9591 mindenkinél olcsóbban
KRAUSZ BÉLA I DRUG SUBOTICA
Rudićeva ulica 3. Ügyeljen a cimre.

LORD MAC FRASER UTOLSÓ AKARATA

Irta: Marguerite Comert

Egész este kisértethistóriákkal szórakoztatták egymást a társaság tagjai. D'Argelin grófnő az egyik ilyen történet befejezése után, Laubray doktorhoz fordult, aki szkeptikus mosolygással és minden megjegyzés nélkül hallgatta a sok titokzatosságot:

— Végre is be kell látnia kedves doktor, hogy az életben vannak megmagyarázhatatlan események, csodálatos összejátszások . . .

— Bizonyosan vannak, asszonyom s különösen a tudomány mai állása mellett sok minden történik, amire kielégitő magyarázatot nem találunk. Ami pedig az események tragikus találkozását illeti, ennek lehetőségét is el kell ismernem. Söt, egy alkalommal magam is tehetetlen tanuja voltam egy ilyen drámának . . .

A hölgyek szinte kórusban kérték:

— Mondja el . . . mesélje el . . .

1918 decemberében Nizzában voltam, hogy a sok munka után egy kissé rendbeszedjem magamat. A valóságban azonban sohasem dolgoztam annyit, mint akkor. Az orvosok jórészt még a fronton vagy a hadikórházakban volt s mint emlékeznek, éppen akkor dühöngött a leggyilkosabb módon az influenzajárvány. Egy napon kora hajnalban fölvert a házvezetőnőm s alighogy kidörgöltem szemeimből az álmot, egy névjegyet nyujtott át nekem. »Ez a hölgy akar a doktor urral beszélni« — mondotta.

— Lady Mae Fraser, — olvastam a névjegyen — sohasem hallottam ezt a nevet . . . Mondja meg a hölgynek, hogy délután 2—3-ig rendelek.

— Már megmondottam neki, de azt válaszolta, hogy azonnal keltsem fel a doktor urat.

— Miért engedte be öt az előszobába?

— Nem engedtem én, de ugy rontott be, mint valami megriadt állat . . .

Még sohasem láttam asszonyt, aki ilyen rémült mozdulattal közeledett volna hozzám. Elfulladt hangon mondotta:

— Doktor ur, bocsásson meg, hogy most zavarom. De a gyermekemről van szó. Azonnal jönnie kell.

— Diftiritisz?

Az asszony csak a fejével intett, hogy nem erről van szó.

— De azért eljön, ugy-e? Nincs egy pillanat veszteniva ló időm . . .

— Mindent elmondok doktor ur. Még nem beteg, alig köhög, láza sincs . . . De ma éjszaka . . . képzelje csak, az apja . . . Nem, nem, hiszen ön nem ismeri az előzményeket. Egy évvel ezelőtt meghalt a férjem. Tüdőbajos volt . . . Mielőtt meghalt volna, azt kivánta, hogy ne hagyjam el Skóciát. Itt Nizzában halt meg és a holttestét visszavittük szülőföldjére. De nem birtam ki az éghajlatot. Mult év tavaszán fiammal együtt visszajöttem. Ma éjszaka pedig valami földrengésszerü zaj hirtelen felébresztett . . . Az éjjeli lámpa fényénél láttam, amint férjem ott áll a szoba közepén, körülötte egész halom kő, mintha a kripta fedelét is magával hozta volna . . .

— Lidércnyomás volt az egész, asszonyom, nyugodjék meg . . .

— Nem, nem . . . Ezt mondotta nekem: »A halottaknak engedelmeskedni kell, mert a halottak erősebbek az élőknél. Magammal viszem a fiamat.« A borzalom megdermesztett, elájultam, s mikor magamhoz tértem, a szobában ott feküdtek a kövek az ágykörül. Mindenütt meglátja őket ön is . . .

— A kövek nem bizonyitanak semmit, asszonyom. Valószinüleg a kandallót döntötte össze a künn dühöngő vihar. Nyugodjék meg . . .

— Nem, doktor ur, jól tudom, hogy mit láttam és mit hallottam. Megismertem a hangját és az arcát. Szörnyü ember volt lord Mac Fraser . . . erőszakos és kemény. Hozzámentem feleségül, mert azzal fenyegetődzött, hogyha elutasitom, öngyilkos lesz . . .

Közben eljutottunk a szerencsétlen asszony szobájába. Megvizsgáltam a gyermeket, akinek semmi baja nem volt, de akiről azonnal meglátszott, hogy nem fog sokáig élni. Sovány volt, kiálló csontu és halivány. Minden hónapban más betegségen esett keresztül; egyszer tüdőgyulladása volt, egyszer meg anginája . . .

— Meghalt? — kérdezte az egyik hölgy?

— Ugy van, asszonyom, meghalt. De ez még nem a legcsodálatosabb a dologban. Mialatt haldoklott, kénytelen voltam anyját zárt intézetbe szállitani . . . Levelet kapott Skóciából, amelyben közölték vele, hogy lord Mac Fraser sirját a ciklon szétrombolta . . .

— Ó, doktor ur! S ön azt mondja, hogy az egész nem más, mint az események véletlen összejátszása?

— Ezt mondom, asszonyom, s legföljebb azt kell hozzátennem, hogy vannak gyönge, babonás lelkek, akik ezt a véletlen összejátszást nem birják elviselni.

A kis bárónő azonban egyszerre borzongani kezdett s nagyon örült, hogy a kellemes szalónban sok ember ül körülötte.

Nyaralók figyelmébe!

Perzsa, szmirna és mindenfajta

szőnyeg

javitása, tisztitása és **megóvása** szakszerüen. Kitünően felszerelt helyiségünkben a megóvás garancia mellett. — **Tüz- és betörés-biztositással teljes értékben.**

Mindenkinek van hibás szőnyege. A legalkalmasabb a nyár a javitások elvégzésére. Vidékről is elfogadunk. Kivánatra házhoz küldünk.

Mekka szőnyeggyár
Subotica,
Aleksandrova ul. 9. (Halbrohr-ház)

6397

Bánátban járás székhelyü városban, jóforgalmu rőfösüzlettel, 25 szoba és mellékhelyiségekből álló és 100.000 dinár jövedelmü, a főtéren levő **egy emeletes ház** jutányos árban eladó. Bővebb felvilágositással szolgál **Dr. Belohorski és Szugyi** forgalmi irodája **Novisad**, Safarikova u. 7. I./10.

NAGYOBB MENNYISEGÜ
FENYŐ- és TÖLGY-
DORONGOT
JUTÁNYOS ÁRBAN AJÁNLOK
LEON BERGER BROD n/S.

ÉKSZERÉSZEK, ÓRÁSOK és BAZÁROSOKNAK
olcsó alkalmi vétel
kiárusitás
doublé és alpakka
áruban,
miért is felkérjük az érdekelteket, hogy ezt az olcsó bevásárlási forrást megragadni sziveskedjenek.
Nemzeti szállodában, 8 számu szoba, folyó hó 12, 13, 14 és 15-én.

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN
PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST
KÁRTYAGYÁRAK
kizárólagos képviselete egész Jugoszlávia területére
F. BEDŐ SUBOTICA
Šenoe ul. 19. Telefon 436.

Tekintettel a forgalomban levő hamisitott bélyegzőjü kártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

TÁBLAÜVEG
Tükörüveg 6/8 mm - Solin
üveg 2, 3, 4 mm - Ornament fehér
és szines - Mouslin - Matt
KAPHATÓ
MINDEN MÉRETBEN!

ÜVEG IPAR R. T. BEGORAD
M. Frank és Társa
Iroda: Obiličev vene 36. Telefon 24-03.
Raktár: Karadjordjeva 83. Telefon 18-56.
Sürgönycim: VITRAGE.

3932

OLCSÓBB MINT BÁRHOL! ENGLER ALBERT Harisnya Áruháza SUBOTICA Strossmajerova ul. 8

Cipőüzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

cipőüzletemet

a „Bela Lala"-hoz, az Apolló épületében

Novisadon

(a városházával szemben) megnyitottam. — Állandóan raktáron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb árban Kérem tekintsék meg a raktáramat vétkötelezettség nélkül

Kiváló tisztelettel

MAVRO POLLAK

NOVISAD

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentai put.

AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

Zsák, ponyva, kötél, zsineg, lópokrócok, butorszövet és kárpitos cikkek

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselete a Vojvodinában

Szőnyegek minden kivitelben, kókusz futók és szőnyeg védők.

Poziv

D. D. za izradu creva u Subotici, na dan 21. maja tek. god. u 11 sati pre podne održaće u dvoranama ovoga podužeća svoju

XII. redovnu godišnju glavnu skupštinu

na koju se pozivaju št. deoničari u smislu na ovo odnošećeg članka osnovnih pravila.

Dnevni red:

1. Izveštaj ravnateljstva o poslovnoj godini 1924.
2. Podnesak bilansa i računa rezultata.
3. Izveštaj nadzornog odbora.
4. Davanje absolutorija i donošenje odluke u predmetu rezultata.

Ravnateljstvo.

Primedba: Na skupštini mogu učestvovati samo oni deoničari, kojisvoje deonice sa kuponima zajedno bar 4 dana prije skupštine na blagajni poduzeća u depozit stave.

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
3) Spekulánné és társai. Egy kötet vidámság
4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ" a következőket irja a könyvekről: Mesélő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

ÚJ 2702

CSERÉPKÁLYHÁK

tüzhelyek, jutányos árban kaphatók. Átrakások és javitások szakszerűen, legolcsóbb árban elvállaltatnak. - Vidéken is e szakmába vágó mindenféle munkát elvállal:

TAKÁCS MIHÁLY CSERÉPKÁLYHÁS

Subotica, városi zenede mögött.

Pörtschach am Wörtersee

Villa Kattnig

Pension Böcke

szép árnyas parkban, 5 percnyire a strandtól, kitünő konyha, olcsó árak. A juniusi évadban jelentékeny ármérséklés. Felvilágositás nyerhető: Klagenfurt-Postfach 190.

TELEFON 122

FATELEP SUBOTICA

Bognárfa		
Pintérfa		
Bükkhasáb tüzi	D	38
Gyertyánhasáb tüzi	„	42
Bükkapró tüzi	„	45
Gyertyánapró tüzi	„	50

házhoz szállitva. Állandó nagy raktár, vagontételekben is. Ostrauí kovácsszén, faszén, cséplőszén.

Mérsékelt árak!

Milo Brdar erdőipar

Braun Lázárnál

Subotica 3222

FALAPÁT FAVILLA KASZA 3036

és mindenféle

szerszámnyelek

prima bükkfából és

NYIRFASEPRŐK

nagyban jutányos áron kaphatók

Mirko Beck Subotica

Kuća Lifka Bioskop

3778

Hengerfurásokat

vállal bárhol helyszinen a legmodernebb és legprecizebb hengerfurógépekkel

Krausz Gyula

vas- és fémöntödéje V. Bečkerek Gundulićeva ul. 7. Telefon 329

A legjobb magvakat szállitja a

ZANO D. D.

MAGTENYÉSZTŐ INTÉZET

ZAGREB 6

Postafiók 50

Üzlethelyiség: Preradovićeva ulica br. 20

Különlegesség:

babmag

legkitünőbb minőség

saját termelés 4013

Szabók és kereskedők figyelmébe!

Ruhaszövetekot

kelmét és szabókellékeket legolcsóbban árusit

ZSAN. M. PINTO

Beograd, Kraljev trg 9 (a községháza mellett) 3536

STENICIN

a legjobban bevált féreg és POLOSKAIRTÓ

Kezelése egyszerü, nem piszkit. — Kapható

Drogerija Landauer Subotica. 509

BRAZILIÁBA

ingyen utazásokra valamint saját költségen az összes **tengerentuli földekre** utazásokról legjobb felvilágositásokat ad

BIRO „AMERIKA"

Novisad

Kralja Petra ul. 11. 3842

3272

„ORPHEUS"

zenemü- és hangszerkereskedés

Jelašićeva ul. 6.

Mindennemü zeneművek. Opera és operrettek zongorakivonatai. Iskolák. Zenekari művek nagy választékban. Elsőrangu és kiváló hangszerek. Valódi Pirazzi hurok

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK,

a törvényszéki palota mellett. TELEFON 329 760

3175

Aki vér szegény, sápadt vagy aki egyáltalán gyenge, az egészségét csakis *a legujabb gyógyszerrel* nyerheti vissza, melynek neve „Ferrodovim". Kitünő gyógyszer és valódi áldás a mocsaras és vizenyős területek lakósainak, ahol fiatal és öreg egyaránt szenved a maláriától és egyéb betegségektől. A FERRODOVIM emeli az étvágyat és bármely betegnek visszaadja erejét, frisseségét és ismét egészségessé teszi a vért. Már 2—3 üveggel biztos eredmény érhető el. Ennek az áldásos gyógyszernek az eladását a közegészségügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a gyógyszert utánvéttel és portómentesen küldi:

pharm. mr. BOGDAN BOGDANOVIĆ gyógyszerész, Mostar (Hercegovina)

Egy üveg ára kimeritő használati utasitással 40 dinár.

Uj vukovári arctisztitó kenőcs szeplő, himlőhely, sömör, májfolt, kelések, fakadékok, forróságí pörsenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári börszépitő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, pouder 10 dinár.

Minden tégelyen Krajčović, a készitő arcképe látható.

ZE. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA VUKOVÁR 3128

Praktikus kupébőröndök, kézitáskák bőrből és vászonból, nesseserek, női bőrredikülök, férfi bőr- és cigarettatárcák a legolcsóbb árban kaphatók.

Megrendeléseket és javitásokat elfogadok

SCHLAGER HENRIK

bőröndös és bőráru szaküzlete

Aleksandrova ul. Farkas-ház. 3863

PATKÁNYT EGERET

Minden rendelő, kinek nincs bizalma, hogy Európában egyedül létező biztos hatásu irtószerem egyetlen éjjelen át véglegesen ki nem irtaná, annak ugy küldöm, hogy fizesse utólagosan a bevált eredmény után.

Egy doboz 40 dinár, nagyobb 70 dinár.

WERTHEIM

féregirtóvállalat, Zagreb Marovska ulica 16. 4036

DARUVAR ÁSVÁNY- és ISZAP- **FÜRDŐ** 3416

Radioaktiv 37—50 c. fokos melegforrások.

Rendkivüli gyógyhatás:

női bajoknál, reumánál,

ischiasnál, vérszegénységnél

Kellemes nyaralóhely! — Egész éven át nyitva! Kedvező vasuti összeköttetések! Mérsékelt árak!

Főszezonon kivül nagy árengedmények. Prospektus kivánatra.

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

HASZNÁLT

de kitünő állapotban levő

HENGERSZÉKEK

SIKSZITÁK

DARA- és DUNSZTTISZTITÓ GÉPEK

RENTABEL

TRIŐRÖK

TARÁROK

ÉS EGYÉB MALOMBERENDEZÉSI GÉPEK

OLCSÓN ELADÓK

CIM A KIADÓHIVATALBAN 4070

Figyelem! VIGYÁZAT A CIMRE! Figyelem!

Plissé, gouvre, Gépajourt Gombbevonást

gyorsan és leszállitott áron készit

S. AD. ENGL varrógépüzlet, Jelašićeva u. 2.

Önálló

szücsmunkásokat keres

jó képesitéssel és kvalifikációval

IVAN VINICKY ZAGREB, ILICA 35. 3858

Házról-házra szájról-szájra jár a hir hogy ezután minden vevő csak PALMA CIPŐT vásárol, mert nemcsak minősége kitünő, hanem a legszebb és a legelegánsabb is.

Egyedárusitás: Subotica, Pašićeva ulica 8. (Weinhut-ház)

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, úri, vagyonos körökben diszkréten közvetít Faragó irodája Budapest, Népszinház-utca 16. Cégjelzéstelen levelezés. Diitalan felvilágositás. 3803

Fotocikkek

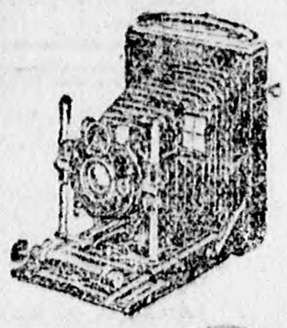

Fényképészeti gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányu lemez és film. Mimosa gázfény, brómezüst és celloidin levelezőlap és papir stb. Fotocikkek gyári áron.

Fényképészeknek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soronkivül gyors elintézést nyernek és **bérmentve** szállit

DEUTSCH I.

optikus és fotoszaküzlete

SUBOTICA

Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16

FOGLALKOZÁS

Állandó utazót keresek magánfelek látogatására jutalékos alapon damasztrendelések felvételére, ki a német és a szerb nyelvet biria. Női reflektáns szintén pályázhat. Biztos egzisztencia. Tabó József müszövő. Bezdán. 3841

Sofőr és *motorszerelő*, szakképzett, állást keres. Cim a kiadóban. 4031

ÉKSZEREK

inga- és zsebórák, irókészletek, ridikülök, cigarettatárcák, ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.

SOK

ékszerésznél, Rudićeva ul.

Idősebb segéd, önálló munkaerő a füszer- és csemegeszakmából, aki az államnyelvet is biria, junius elsejére felvétetik. — Csak helybelick ajánlata lesz figyelembe véve. Cim a kiadóban. 4024

Perfekt könyvelőnő, horvát, szerb és német levelezőnő, keres állandó állást, esetleg félnapi munkát is vállalna. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér 4004. számra. 4004

Órák, ékszerek

feltünően olcsón kaphatók

Nyilas és Csajkásnál

Subotica, 3851

Strossmajerova ul. 7. Huspiac

Házmester felvétetik Aleksandrova ulica 12. földszint balra. Jelentkezni 2—4. 4009

Deutsche Erzieherin (Lehrerin) mit perfectem französisch zu einem 14 jähr. Mädchen gesucht. Unterricht der Höheren Töchterschule erwünscht. Englisch und Klavierkenntnisse bevorzugt. Offerte mit Gehaltsansprüchen und Zeugnisscopien. Paul Ungar, Subotica. Boška Vujića ulica 16. 4008

Könyvelői állást elvállal gyakorlott irodista, magyar és szerb nyelvismerettel. — Megkeresésecket »Szerény« jeligére kér.

Gyakorlott varró-, tanuló- és kifutóleány felvétetik. Löw varroda. 4029

Napi 2—3 órai munkára perfekt német levelezőt, ki a könyvelésben is jártas, keresek. Cim a kiadóban. 4079

KÉKKŐ és RAFFIA

a legolcsóbb napi áron

Kereskedőknek előnyárak

Sugár Manónál

Subotica

3492

Házikisasszony, szakácsnő és szobalány mellé azonnal felvétetik. Intelligens, kifogástalan háziasszony, jólfőző, szépen varró és kézimunkázó, tökéletesen egészséges egyén jöhet számitásba, ki valamennyit szerbül is tud. Fényképes ajánlat referenciákkal Maksim Sándorné, Zagreb I., Berislavićeva 11 küldendő. 4002

Cipőkülönlegességek

párisi divatlap szerint

RÓKA

divat cipészetében

Subotica, Pašićeva u. 9.

Intelligens urileány kisasszonyi, házvezetőnői vagy ehhez hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 4073

Gyógyszerész 10—15 napi kisegitésre kerestetik május 23-tól. Szives ajánlkozást kér az igények megjelölésével Häuszer gyógyszerész, Feketić. 4072

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és összű kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

CSAK 3 SZÓ!

SZEMÜVEGET

TENNER

Subotica, Korzó 11. OPTIKUSNÁL

Magános nő, ki a háztartás minden ágában jártas, főzéshez is ért, elmenne *házvezetőnőnek* vidékre, esetleg pusztára is. Cim a kiadóban. 4057

KÖLNI VIZ

kimérve a legfinomabb

Kummerkrammer-nél

Vidékre is küld!!

Ügyes manikürös kisasszonyt azonnalra felveszek. Cim a kiadóban. 4063

„ORIENT"

KELETI SZŐNYEGKERESKEDÉS

SUBOTICA, ALEKSANDROVA UL. 13.

EGYENESEN PERZSIÁBÓL

Ujabb szállitmány valódi perzsa szőnyeg érkezett gyönyörü szinpompás választékban, különböző minőség- és nagyságban és pedig:

BUCHARA
AFGAN
SIRASZ
SIRVÁN
SZINE
SERABENT
HERISZ
TEBRISZ
GYOROVÁN
BELUDZSISZTÁN

és egyéb keleti minták, valamennyi nagyon olcsó áron. Ne mulassza el megtekinteni őket vételkötelezettség nélkül. 3986

Szivógázmotorhoz elsőrendü szakember junius 1-i belépéssel kerestetik. — Csakis kitünő bizonyitványokkal rendelkezők jelentkezzenek. Haiduškamalom, Begej-Svetidjuradj 4069

VÉTEL-ELADÁS

Használt bútorok, tollas ágynemük, matracok, konyhakredenc, tükrök és egyéb cikkek olcsón eladók. Tornička ulica 6. 4056

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Ma zárva!

Legközelebbi előadás péntek, szombat, vasárnap

Tüzóhajra

1914 PRATER

Egy bécsi leány szerelmi története 8 felvonásban

Zenekari kisérettel.

Előadások kezdete 5 és fél 9-kor.

KERT MOZI

a Lifka árnyékos udvarában csütörtöktől vasárnapig

Megnyitó diszelőadás.

Szinre kerül

ASSZONYOK ELLENSÉGE

Látványos kiállitású, szinezett film. Blasko Ibanez hires spanyol iró regénye után.

Főszereplők: Alma Rubens és Lionel Barrymore.

Előadások 5 órakor a Lifkában, fél 9 órakor a Kert Moziban.

Előadások alatt az I. divizió zenekara hangversenyez.

Ezenkivül mindkét moziban

Subotica-Sombor válogatott mérkőzése Somborban

1925 május 10-én. — Eredeti felvétel.

Uj zongorák pianinok, csakis elsőrendü világmárkák, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

Eladó egy 2½ tonnás Prága teherautó dupla tömörgumival. Üzemben megtekinthető. Cim a kiadóban. 3566

Eladó uj ház Osijeken 4 szobával, mellékhelyiségekkel, uccai helyiséggel, a házban jól bevezetett mészárszék, kocsibejárattal, nagy udvarral, alkalmas gazdálkodónak, kereskedőnek vagy mészárosnak, kedvező feltételekkel eladó. Matija Jemrić, Osijek I., Reisnerova ulica 3. 4019

34 hl ó- és ujbor sürgősen jutányos árban eladó. Érdeklődni lehet Molnár Sz. Vince könyvkereskedésében. 4102

Jómenetelü pékség (2 kemencével) házzal együtt Suboticán eladó. Cim a kiadóban. 3847

Hálószoba, tömör, modern, vadonatui, árverésből visszamaradt, rendkivül kedvező áron, esetleg részletre eladó. Schöffer Bank, Sombor. 4023

Ház nagy kerttel, a villanytelep mellett, eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Üzemben levő mészégetőtelep (2 kemencével) eladó egyéb vállalkozás miatt. A telep Bačka nagy városában a vasuti állomás mellett 600 □-öl területen fekszik cserépfedelü házzal, melléképülettel, mely terület egyéb ipartelepnek, fakereskedésnek is kitünő hely. Értekezni lehet Bergel Jakabnál Senta. 4068

Baranyában 15 éve fennálló vegyeskereskedés az összes engedélyekkel ellátva, italméréssel, gyönyörü lakóházzal, melléképületekkel, egy Schutlewort-féle 4-es cséplőgarniturával, azonkivül 1800 □-öl szőlő, házzal, szép présház, és 1200 □-öl kaszáló szabadkézből azonnal eladó. Tulajdonos Kovács Lajos Gaic (Ugmárok.) 4071

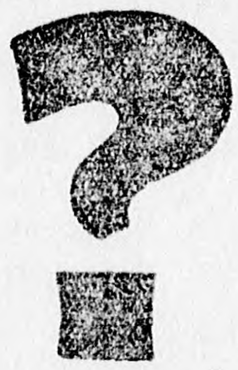

Nemcsak érdekes megbizható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLÓ-ra

Előfizetési ár félévre 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám cimoldalát beküldik a kiadóhivatalba.

KÜLÖNFÉLE

Daruvary-Creme éjjeli használatra és az eredeti »Renée« Liliom - Creme nappali használatra a legideálisabb szépitőszerek. Kapható mindenütt, ahol nincsen, a készitőnél, Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostával szemben. 3592

Római zarándokutra egy előjegyzett hely átadó. Bővebbet Kohán Vince és társa gőzmalma, Subotica. Telefon 31. sz. 4053

Modern géphimzés (damburirozás), különféle kézimunkák és fehérnemükészités Aida kézimunkaüzletben. (Csirkepiac, kisköz). 3746

Palicson 2 és több szobás lakás kiadó éves lakásnak is. Cim: A. Neumann Sokolska ul. 2. 4081

Egy szoba-konyhás lakásom elcserélném vagy pedig átadnám butorral együtt. Cim a kiadóban.

Különbejáratu butorozott szoba junius 1-ére kiadó. VI. kör, Zrinjski trg 19. sz.

A beltéren üzletnek vagy irodának alkalmas helyiség, valamint egy autógarázsnak alkalmas helyiség kiadó. Cim a kiadóban

Jó házikoszt kapható a beltéren május 15-től. Cimeket a kiadóba kérek. 4055

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Suboticzán.